

REDACTIUNEA,
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA
Brașov, piața mare nr. 30
TELEFON Nr. 226.
Sensuri neretornate nu se
primesc
Manuscrisurile nu se
returnează
Inserate
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
la Viena la M. Dukas Nachr.
Nr. Augenthal & Emerico Les-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelk.
la Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
iață. — RECLAME pe pagina
a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 13.)

Nr. 70 -- Anul LXXI.

Brașov, Vineri 28 Martie (10 Aprilie)

1908.

Dacă așa ar fi toți....

Una să faci, eare alta să nu-o lași! Așa sunt orânduite lucrurile în lume, ea una se razimă pe alta și una fără de alta nu poate fi. Omului îi trebuie aer ca să poată trăi, cum paserei îi trebuie aripi ca să zboare. Dar aceasta nu-i de ajuns. Pe lângă aer îi mai trebuie și hrană, și dacă le are pe amândouă îi mai trebuie ceva mai presus, îi trebuie minte, ca să știe cum să le folosească spre binele trupesc și sufletească al lui și al semenilor săi. De aici se începe viața omului ca faptură socială, de aci se începe cultura și civilizațiunea lui.

Tot vorbim de înaintare, dar ce facem pentru ea? Cei mai mulți cred că e destul, dacă-și dau și ei contribuția lor pentru școală și abonează din când în când pe timp de trei luni, ori și de câte o lună, vr'o gazetă românească, pentruca apoi în cvartalul următor să se lase de ea sub cuvânt că i s'a înmulțit lucrul la casă ori la câmp și nu mai are vreme să-o citească. N'o fi având, zău, când timpul prisositor și-l petrece la câte un pahar de vin, vorbind și flecărind despre toate, numai despre ce trebuie nu: despre ce e dator să facă ca cetățean de treabă și Român bun fără încetare iarna și vara — toamna și primăvara. Căci ori ce om cu minte, vede, că n'ajunge să fi Român și să eunoști îndatoririle tale ca Român numai când n'ai de lucru, ori ai puțin lucru, ci trebuie să fi totdeauna un fel: supus credincios și cu ochii în patru, dacă vrei să fi ostaș vrednic al neamului tău.

Ce ostaș însă este acela, care câte 3 și 6 luni pe an numai știe ce se petrece în tabăra lui și așteaptă să vie iarna ca să afle iarăși din gazeta, pe care o abonează mai mult de urât, ce dărește nației sale.

Apoi, iubitorilor, nu pentru aceea ne-am hotărât noi cei dela „Gazetă“ acum douăzeci de ani, să scoatem o gazetă pentru popor, ieftină cum n'a mai fost și nici că mai poate fi, ei am voit prin această jertfă să îndemnăm poporul să cetească, să se ougete și să-și înțeleagă și el menirea sa pe acest pământ, să nu mai ducă o viață dobitocească, bun numai de a sluji dușmanului său de nicovală sau de batjocură.

Am vrut și vrem să-i deșteptăm conștiința, să-l îmbărbătam în lupta vieții, să-i ridicăm curajul, dela care atârână izbândă. Asta ne-a fost scopul, iubitorilor cetitori. Am adus jertfă și am muncit cât am putut, dar voi ce ați făcut ca să ne ajutați? Cum ați sărit să vă împliniți datoria națională față cu gazetele noastre credincioase neamului?

În cursul anilor mulți de bravi țărani de ai noștri ni-au înțeles gândul, ne-au priceput și ne-au urmat cu credință. — Gânditu-s'au ei însă toți serios, că, ca creștin adevărat nu-i de ajuns să ții tu singur la cele zece porunci, ci este datoria ta, să stăruiești cu vorba și cu fapta de-a convinge și pe semenii tăi, despre adevărul acestor porunci? Ce am ajuns, că eu mă voiu mântui, având pe suflet remușcarea, că n'am făcut nimica să se mântue și cei din jurul meu? Dar încă fruntașii, conducătorii?

— Să gândesc ei ce păcate iau pe sufletul lor, față cu națiunea și față cu cei ce vor urma după noi, când stau nămiți și nu fac ce sfânta datorie cere dela ei? Conducătorii poporului, mici și mari, ori unde ar fi puși să stea pază, datori sunt să fie ca și căpitani de corabie, cei din urmă, cari să se miște din loc, când corabia e în primejdie, datori sunt să înfrunte moartea de zece și de-o sută de ori mai înainte de a lăsa să se prăpădească vr'un călător încredințat grijei lor.

Dacă așa ar fi toți fruntașii și conducătorii noștri dela sate și dela orașe, atunci, zău, n'ar mai fi nici o plângere, că Românii neștri nu cetesc și nu sprijinesc gazetele lor naționale; dar nici n'ar mai putea suflet de om să-și bată joc de noi. Ar vedea tot insul, amicul și dușmanul, toată țara și lumea, că cu Românii nu mai e de glumă, căci a înțeles și el glasul timbului.

Nu atât în a face bine, cât mai mult în a îndemna, ca să facă și alții bine, zace cheazăsa izbândei românismului și a viitorului lui, înaintea căruia sunt răspunzători toți cei de astăzi, cari știu și au convingerea marilor lor îndatoriri naționale.

La jubileul „Gazetei“

Societatea Română de Lectură din Caransebeș.

Mult stimat D-le Director!

Adunarea generală extraordinară a Societății Române de lectură din Caransebeș, ținută în 9 (22) Martie a. c., având în vedere, că peste 3 zile dela acel dat, se împlinesc 70 de ani, de când apare cea mai veche gazetă românească „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, că în 12 (25) Martie a. c. își serbează această foaie jubileul unei munci deosebite de 70 de ani, în care timp îndelungat a luptat neîntreput pentru luminarea poporului nostru, exprimându-și admirația față de conducătorii morți și vii ai acestei fidei, — și-a trimis tributul recunoștinței sale prin o telegramă, iar acum

având în vedere hotărârea mărețată luată de D-Voastră, d-le Director, de a folosi venitul curat, ce-l realizați cu edarea numărului jubilar, la înființarea unui „Fond pentru ajutorarea ziariștilor și scriitorilor români“, apreciind această faptă nobilă a D-Voastră, din încredințarea adunării amintite mai sus, Casina Română din Caransebeș, Vă trimite suma de cor. 100 (una sută) număr, cu rugarea, ca să binevoiți a o folosi pentru sporirea fondului întemeiat de D-Voastră.

Primiți, vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre stime.

Din ședința comitetului ținută în Caransebeș în 23 Martie n. 1908.

Aurel Moaca
președinte.

Antoni Sequens
cassier

Constantin Călin
notar

(L. S.)

Brașov, 27 Martie (9 Aprilie) 1908. — Stimat D-le Dr. Aurel Mureșianu!

Ca unul din cei mai vechi abo-

nenți din Brașov al „Gazetei“, cu ocaziunea Jubileului de 70 de ani, felicit „Gazeta“, precum și pe bine-meritul și în luptă grea încăruntul ei proprietar și Director Dr. Aurel Mureșianu, dorind „Gazetei“ viață încă mulți 70 de ani, conducătorului director al „Gazetei“ viață lungă în deplină sănătate, putere de rezistență, în luptă grea de astăzi pe calea jurnalistică, ca să poată continua încă mulți ani, binevoitoarea luptă pe calea jurnalistică, pentru luminarea și eluatarea drepturilor națiunii noastre românești.

Cu aceasta ocaziune, imi i-au voia, a Vă transmite alăturat 100 Lei în 1 scris fonciar Urban de București cu 50% Nr. 155880, cu cuponul la 1-a lună de plată, cu acea rugare, să binevoiți această mică sumă a-o folosi ca contribuție pentru fundațiunea, care A-ți publicat, că aveți să înființați, pentru ajutorarea ziariștilor și scriitorilor români.

I. Săbădeanu,
comersant.

Craiova, Ianuarie 1908. — Scumpe Amice! Apropiându-se marea ta sărbătoare, jubileul de 70 de ani al bătrânei „Gazetei“ mă grăbesc a-ți trimite sincerile mele felicitări și a-ți face cele mai călduroase urări pentru prosperitatea „Gazetei“. Dumnezeu să-ți dea viață lungă și plină de sănătate pentru ca cu puteri nouă să continui crâncena luptă pentru deșteptarea scumpului nostru popor român și a imprescriptibilelor sale drepturi naționale.

Pentru cheltuielile, ce le vei avea cu numărul jubilar, am trimis tot azi cu mandat postal douăzeci coroane.

Amic devotat:

I. T. Cheșianu.

Stimatului Domn

Dr. Aurel Mureșianu

Brașov.

Din incidentul jubileului de 70 ani al „Gazetei Transilvaniei“, fundată de bărbății providențiali de pie memorie George Barițiu și Iacob Mureșianu, în zilele de primăvară ale anului 1838, ca următorul preadenn al acelor decedați, ca Redactor, primește și felicitările noastre sincere, dorindu-ți tărie sufletească și trupească ca cu energia și bărbăția-ți cunoscută, să stai în fruntea ziarului, care a răspândit atâta lumină — în decursul celor șapte decenii, — să stai încă mulți ani fericiți!

Felicitările noastre sunt efectul simțămintelor de iubire și stimă către acel organ public, care în partea răsăriteană a Transilvaniei, ivindu-se ca o auroră, a revărsat raze luminoase și a deșteptat poporul român din somnul letargic, spre o viață nouă.

Razele acestui organ public au străbătut șesuri, văi și munți și cu dragoste și bucurie sufletească, ne aducem aminte de timpul, când părinții noștri iubii, încălziți de principile și adevărurile propagate în acest organ întru apărarea drepturilor poporului român — a limbei, creștinei și a datinelor strămoșești, se însuflețeau și conlucrau, se acomodau conform graiului viu și dulce, care răsună din toate șirele acestui organ de mare pret.

Admirăm, că acest organ în toate timpurile cât de critice, a știut învinge și delătura dificultățile ivite; s'a știut înălța peste pasiunile partidelor, și pururea fiind la culmea chemării sale, a pertractat ceștiunile cu o prudență rară, cu moderațiune, judecată severă, dar dreaptă, a știut lămurii afacerile spre multumirea publicului și a dat direcțiunea recerută, pentru rezolvarea dorită.

Trecutul „Gazetei Transilvaniei“ ne dă speranța și suntem de convingerea, că și în viitor ea va fi reprezentantele cel mai fidel și sincer al dorințelor, aspirați-

nilor și drepturilor poporului român — bărbății de valoare se vor grupa în jurul ei, o vor întări, îi vor asigura existența și îi vor păstra cu scumpătate memoria acelor, care au condus spiritul ei de viață națională.

Rezolvarea obiectelor sulevate în cadrele acestui organ, va produce starea de mulțămire: egală îndreptățire a tuturor cetățenilor patriei iubite, — va fi și în viitor columna luminoasă, care va conduce poporul român la pământul promisiunii.

Primește felicitările noastre și espreșiunea deosebitei stime.

Zlatna, 11 Martie 1908.

Iuliu M. Montani,
protopop.

Iuliu Pop,

Șlomișfalău, 13 Martie. — Primește „Gazetă“, și dela noi, ca și dela alți frați, salutul de felicitare la Jubileul tău de aur cu împlinirea celor 70 de ani. Omagiu de devotament și respect sacru, Ție, Anală românească, care 70 de ani a-i vorbit c'un popor de 12 milioane în numele Dreptății și al Libertății, — și care popor nădărdăvan și încă june la vrâsta sa de 70 de ani te salută în numele Dreptății și al Libertății!

Plecați cu inimă românească:

S. P. Simon, G. C. Câmpănu, Marius
P. Simon, I. Sonea, V. Langa.

Besimbac, 18 Martie v. 1908. — Cu ocazia jubileului de 70 de ani al „Gaz. Transilvaniei“, viu în rând cu cei dela al 11-lea ceas, și dela coar-nele plugului vă urez ani mulți și fericiți, pentru a duce victorioasă lupta uriașă cu puternicii protivnici, iară „Gazeta Trans.“, să fie hrana minții fiecărui bun Român. Căci mare a fost scopul acestei Gazete, onoare și glorie se cuvine acelor vrednici apostoli ai propășirii. Doresc viață lungă „Gazetei Transilvaniei“, ca și în viitor să reverse razele sale de binefăcătoare lumină!

Vasile Leluțu,
plugar-econom.

Făget, Martie 1908. — Să trăiască editorul și directorul de astăzi d-l Dr. Aurel Mureșianu și redactorii, cari au ajuns anul jubilar al 70-lea al „Gazetei Transilvaniei“. Așa esistând Gazeta a fost de un exemplu mare pentru toți, căci după vr'o 20—30 de ani de existență s'au înființat alte câteva foi române și la toate acestea s'au sporit din ce în ce cetitorii.

Cu toate acestea nici în timpul prezent încă n'avem destui cetitori, fiindcă nu-s instruiți toți câți știu ceti, de-a ceti și foi. Mulți cât ce ies dela școală nici nu mai iau cartea în mână de fel. Aceștia rămân unde au fost, uită și ce au învățat, sământă bună căzută în mărăcini. Eare mulțămire bunei îngrijiri de cursurile de învățat scrisul și cetitul, ce le fac acum onorații profesori dela Brad cu mulțimea poporului neștiutor de carte dela 16 ani în sus până la 60 de ani, avem speranța că numărul celor ce nu știu ceti și serie se va tot înpuțina. Asta încă e o pildă foarte frumoasă și vie pentru înaintarea noastră culturală și literară!

Mulțămim toți celor ce au lucrat la înființarea și susținerea „Gazetei de Transilvania“ căci prin ea s'a deschis poarta culturii la noi. Sfânt lucru este cartea. Bunul Dumnezeu să țină „Gazeta“ ani nesfârșiți, căci ea ne-a scos din robia neștiinței. Trăiască editorul-proprietar, redactorii și tipografia!

Constantin Petruțiu,
măstru curelar.

Salutul presei române.

Domnului Director al ziarului

„Gazeta Transilvaniei“

Braşov.

Noi tărani din România, cari conducem de 16 ani ziarul „Gazeta Tăranilor“ ce apare în satul Muşeteşti din judeţul Argeş (România) şi care lucrăm pe calea luminoasă a publicităţii pentru deşteptarea ţărânilor române de aici, salutăm cu respect şi veneraţiune munea depusă vreme de 70 de ani şi în împrejurări atât de grele de atâţi bărbaţi iluștri pentru susţinerea valorosului ziar român „Gazeta Transilvaniei“. Facă cerul ea durată „Gazetei Transilvaniei“ să fie veşnică ca şi existenţa neamului românesc!

In numele „Gazetei Tăranilor“:

Muşeteşti-Argeş, Martie 1908.

Redacţia şi Administraţia:

Al. Valescu.

„Răvaşul“ revistă culturală ilustrată, ce apare în Cluj (anul VI) sub direcţiunea dlui Dr. E. Dăianu, serie:

Iubileul „Gazetei Transilvaniei“ este desigur un moment înălţător al vieţii noastre publice, am putea zice, că în timpul din urmă este unicul moment, care înseamnă o ridicare şi o înseninare sufletească pentru noi toţi. Toată presa noastră laudă, admiră, tămăduie „Gazeta“ şi o mulţime de bărbaţi manifestă din acest rar prilej cele mai frumoase sentimente faţă de acest organ, urându-i o viaţă îndelungată în slujba cinstită a neamului, ca şi până acum. Noi luăm cu mare mulţumire act de toate acestea manifestări, în cari pe lângă tot conventionalismul obicinuit, observăm şi o puternică isbucnire de sinceritate şi recunoaştere. Nici n'am mai putea adăuga, dar nici nu aflăm de lipsă a mai adăuga şi noi la acest cor solemn de urări şi gîturi iubire. Pentru noi am lăudat „Gazeta“ şi am manifestat pe lângă ea nu de mult, în nişte vremuri şi împrejurări, când o atare atitudine eră împreunată cu oarecare risc; atunci când nu numai presa noastră, ci şi mulţi bărbaţi, cari se credeau ori erau socotiţi de conducători, militau atât de ostil contra foii iubire — pe cari azi o preamăresc, — încât unii publicau broşuri, în mii de exemplare, contra ei, iar alţii în „adunări populare“ — menite desigur pentru alte scopuri mai vrednice — aflau de lipsă a ridica cuvânt împotriva ei şi a stoarce din gura „poporului suveran“ strigăte de „peară Gazeta“.

De aceea noi facem o loială mărturisire constatând acum, că toate acele porniri au încetat, şi azi cu un glas şi cu o inimă tot poporul, de sus, până jos, laudă şi preamăreşte „Gazeta“ dorindu-i, nu perire, ci viaţă cât mai îndelungată. Iată ce ne înveseleşte din prilejul acestui jubileu.

Rătăcirile se îndreaptă, huiduielile se preschimbă în osanale şi porecla în renume. Acesta este darul cel mai frumos de recunoştinţă şi reparaţie ce i-s'a adus „Gazetei“ pentru multele, foarte multele nedreptăţi, ce s'au comis şi faţă de ea, şi faţă de conducătorii ei, întocmai cum s'au

comis aproape faţă de toţi bărbaţii cu caracter şi cu consecvenţă politică, ce i-am avut ori li avem noi Români.

Faptul acesta poate servi „Gazetei“ drept satisfacţie, iar bărbaţilor noştri de principii şi de caracter, drept oarecare mângăiere şi nădejde, că chiar şi în epoca celei mai primejdioase demagogii, mai resbăte câte odată, oricât de târziu, recunoaşterea adevărului şi a intenţiunilor curate.

Incolo noi respectăm în „Gazeta Transilvaniei“ nu atât venerabila vîrstă de 70 ani, — care mai ales este relevantă — ci cu deosebire atitudinea consecventă, deamă şi pururea cinstită, ce a dovedit în aceasta lungă vîrstă a sa. E un merit, negreşit, şi acela de a exista, de a persista, atunci, când toate împrejurările şi s'nefăvorable, când totul ţinteşte la stingerea ta, când zi de zi trebuie să-ţi cucereşti dreptul de existenţă, zi de zi trebuie să-ţi storci într-o luptă grea mijloacele vieţii, şi (când zi de zi trebuie să te naşti aşazicînd de nou, ca să ajungi aceasta vîrstă venerabilă a vieţii; e desigur un mare merit. Dar între astfel de împrejurări vîroase, e cu mult mai mare meritul de a rămănea acelaşi în ciuda tuturor împrejurărilor schimbătoare şi duşmănoase; e cu mult mai mare meritul de a-ţi păstra sufletul neatinat de ispite, de a-ţi păstra voinţa neslăbită de atâtea zădărnici, de a-ţi păstra personalitatea nealterată de atâtea neîntrebări; şi a rămănea vecinic treaz şi entusiasm, vecinic răbdător, cumpătat, şi energic; vecinic credincios eului tău şi neabătut dela ţinta ce ţi-ai fixat, strălucitoare prin neguri, în depărtatul orizont al nădejţilor tale vii.

Meritul acesta al atitudinii lăudate, creşte nespus de mult prin faptul dureros şi atât de instructiv, că „Gazeta“ a avut să infrunte în cursul vremilor nu numai piedeci de ordin general, ci foarte adeseori piedeci puse chiar din partea alor noştri, de multeori chiar de conducerea oficială, răpită şi ea în atâtea rînduri de curente destructive, pe care un organ conştient, condus de bărbaţi prevăzători şi cu răspundere, înaintea propriei conştiinţe, şi a istoriei, trebuiau să le combată.

Virtutea „Gazetei“ a fost ca şi în faţa curenţilor populare, uneori demagogice, a avut bărbăţia să stea sentinela neclintită, chiar şi când adversarii îi s'arvăleau acusa grea a tradării, o apucătură aceasta care nici astăzi n'alesit din usul aceluiaşi condeie demagogice dedate a abusa şi de popor, şi de adevăr.

Acest merit dă toată frumseţa etică jubileului „Gazetei“ şi acest fapt, recunoscut deopotrivă azi, de aderenţi, ca şi de adversari, îmbracă într-o aureolă frumoasă pe bărbaţii „Gazetei“, cari s'au încălzit din sufletul neamului şi s'au luminat la lumina geniului nostru naţional; iar unitatea etică a sufletelor lor constituie o trăsătură de frumseţă incomparabilă pentru „Gazeta“, dar ea îşi revărsă undele sale luminoase şi asupra rasei noastre întregi, cel puţin pentru epoca ce a parcurs-o.

Altfel toată lungimea vîrstei n'ar avea decât un preţ statistic. Mai sunt ele gazete vechi, cu mult mai vechi, dar acelea sunt simple întreprinderi industriale, cari au servit când o direcţie, când alta. Cine se emoţionează de vîrstă lor? Poate întreprinzătorii, cari le pismuesc afacerile.

Sunt iarăşi gazete, cari într-o vîrstă cu mult mai scurtă, au făcut nenumerate

salturi mortale, şi feliurite evoluţiuni, încât ar avea prilejuri de a iubila aniversarul a cine ştie câte schimbări de principii şi de direcţii... Dar cui îi trece prin mînt să se oprească la iubileul acestui fel de reptile intelectuale?

Despre „Gazeta Transilvaniei“ însă e constrînsă să recunoască azi fleştecare foaie românească, că a fost pururea consecventă, pururea credincioasă şi loială principilor, cari i-au dat naştere şi căror a slujit viaţa întreagă. O recunoaştere Unirea dela Blaj, cu care a avut într-o vreme puternice conflicte şi lupte pe tema unor chestiuni bisericeşti; o recunoaştere „Liber-tatea“ din Orăştie cu care de atâtea ori s'a tăiat în sâmbi — o recunoaştere până şi „Tribuna“ din Arad şi „Lupta“ din Buda-pesta, care până de curînd se jurau pe cer şi stele, într'un sens cu totul contrar. Aceasta atitudine impunătoare a „Gazetei“, care formează gloria ei deosebită, şi care o ridică peste nivelul obicinuit al foitelor efemere şi o pune la înălţimea unui adevărat organ naţional, se datoreşte negreşit faptului, că a avut în fruntea sa totdeauna bărbaţi, oameni întregi şi integri, personalităţi isprăvite şi desăvârşite în chemarea lor, oameni în sfîrşit chemaţi a sta la nişte posturi de sentinela, vecinic trează şi vitează, cum este postul unui director de ziar naţional. De aceea ne aducem cu respect aminte de aceste personalităţi întregi, cari şi au pus sufletul, nu numai condeiu — şi ei aveau mai mult suflet, decât condeiu — în serviciul „Gazetei“: de un George Bariţ, de Andrei Murăşan, Iacob Murăşan, şi de vîrnicul lor urmas Dr. Aurel Murăşan!

Dar în acelaşi timp nu trebuie să ne uităm nici de ceata acea de eroi fără de nume, cari au format necontenit garda de onoare şi de muncă a şefilor; de acei devotaţi colaboratori, interni şi externi, cari şi-au socotit de onoare a lucra pe lângă ei, în buna conştiinţă că fac o sacră apostolie culturală punând puterile lor tinere pe lângă forţele înţeleptilor bătrîni. Se cuvine să ne aducem aminte de aceşti uitaţi sau neştiuţi, modeşti diaconi, cari au făcut slujba grea a apostoliei culturale pe lângă acei arhierii ai condeielor de cărmuire şi călăuzire a obşteii întregi. Căti nu şi-au cules, aproape şi de departe, cele mai alese simţiri ale inimei lor curate, cele mai înalte gândiri ale minţii lor luminate, ca să le depună zi de zi ca o jertfă pe altarul acesta al împărtăşirii de obşte a sufletelor româneşti de pretutindenia.

Unii din ei nu s'au mai putut deslipi de „Gazeta“, nici când s'au expatriat, părăsind părinţi şi fraţi, ţara şi locul naşterii, cu toate dulcelele ce robesc mai ales inimile duioşilor noştri ardeleni, cum au fost fraţii Densuşan, şi mai ales acel Teofil Frîncu, care a păstrat „Gazetei“ ca şi satului său Benic, neschimbata sa dragoste până la mormînt. Alţii egîşi din seminariile biserice române, mai ales dela Blaj, înainte de a intra în slujba sfîntului altar, ce-i aşteaptă, şi-au depus la acest jertfelnic cultural primămiile de pîrgă a sufletului lor; şi căti din ei legaţi cu nepătrunsele legături; sufletesti, de obşte, căreia „Gazeta“ slujia, au rămas pentru totdeauna robiţi acestei pămîntase munci de zilnic sacrificiu, de care nu s'au mai putut desface, unii odată cu viaţa. Doar ştim bine că câti-va dintre ei ca nişte adevăraţi martiri ai vocaţiunii au picat în lupta aceasta istovitoare, şi şi-au dat şi

viaţa trupească, şi cea sufletească, adevărată pradă de jertfă pentru venerabila „Gazeta“ — care, de abia acum are şi ea un prilej de a gusta din recunoştinţa cea de mult meritată.

Ne aducem deci aminte şi de ei, de aceşti mari „minorum gentium“, cari am trăit necunoscuţi, au muncit nerăsplătiţi, pentru „Gazeta Transilvaniei“ — şi ne aducem aminte şi de toţi aceia, cari au format întotdeauna acel mic, dar valoros grup de oameni politici, cari au înfruntat toate valurile falsei popularităţi şi au rămas credincioşi „Gazetei“ şi ideilor de continuitate şi rezistenţă ale lui Simion Bărnuţ, pe care ea le-a profesat — şi depunem şi pentru toţi o floare de recunoştinţă ei în cununa iubileului acesta rar.

Dar — am dori să nu încheem cu atât. Am dori, ca iubileul acesta plin de atîta înţeles, să nu treacă, eacăsa, ca ori ce iubileu de rînd. Să nu ne mulţumim numai cu consideraţii retrospective. Să privim şi în viitor, şi mai ales în viitor. Dacă „Gazeta“ a fost bună în trecut, dacă i-se recunosc sincer calităţile, ce i-se recunosc, calităţi cu atât mai preţioase cu cât au devenit mai rari, avem poate şi v'r'o datorinţă faţă cu ea! Ori poate are şi ea v'r'o datorinţă faţă de sine însăşi!

Am dori, ca noi toţi, cari o preamărim azi unisono, să ne şi împlinim faptic datorinţele faţă cu ea, ca nu cumva iubileul acesta, ca orice iubileu, să provoace numai o descordare de puteri, o oboseală de slăbire.

... Iar „Gazeta Transilvaniei“ cunoscându-şi acum printr-o manifestaţie aşa de spontană şi sinceră situaţia, înălţimea, rolul şi importanţa — dovedită din toate părţile — am dori ca cu puteri înnoite, cu nouă încredere şi nădejde, să-şi ţină poziţia cucerită prin munca de 70 ani, şi întărită de autoritatea morală ce i-s'a acordat să-şi facă, înainte, consecvenţă, şi cu energie, rolul istoric ce-l are în mijlocul presei române, la mulţi, mulţi ani, şi să-şi vadă isbînda ideilor sale!

Revista politică.

De când s'a început desbaterea specială a proiectului înăsprirei regulamentului camerei deputaţilor naţionalişti au avut să sufere multe neajunsuri din partea preşedintelui dietei, care le lua cuvîntul după plac, împedecându-i astfel în dreptul lor de a combate proiectul dela ordinea zilei. Culmea acestor volnicii s'a ajuns în şedinţa de alaltăeri Marti, când vicepreşedintele Rakowsky a împedecat pe deputaţii naţionalişti Dr. Stefan Petrovici şi Milan Ivanca să-şi prezente propunerile lor pentru modificarea articolului 2 a proiectului de revisuire. Lucrul s'a întîmplat astfel. Mai întăiu vorbise dep. Dr. A. Vlad, care a combătut pe larg proiectul şi a arătat indeosebi, că şedinţele de 16 oare, cum le fixează noul proiect, sunt o imposibilitate. În schimb a propus mai multe modificări. După ce a mai vorbit contra proiectului şi dep. Molnar, a luat cuvîntul dep. Dr. Stefan Petrovici, căreia, voind să dea

şi de flori, şi altele căte nu le-aş putea spune.

Seara, când se întoarseră acasă, se aşezară într'un balcon, de unde se deschidea spre apus un orizont depărtat şi puteai privi un frumos tablou al serii.

— Dar ce ţi folosesc toate aceste averi? — întrebă gînditor Luciliu, după câteva minute de conversare, pe prietinel său, care se aşteptă la alte reflexiuni, poate la cuvinte de laudă.

— Cum? Ce folos mai mare imi pot aduce decât mulţămirea, că sunt ale mele şi că nu le datorez nimănu.

— Îţi voi spune o mică anecdotă, — replică Luciliu. Intr'o ţară din Orient trăia un mare negustor de pietri preţioase, care avea un frate filozof. Acesta veni într-o zi să-l viziteze şi negustorul îi arăta bogatele sale comori de juvaere şi de pietri cu felurite forme şi colori des-făţătoare. — Mulţămesc, îi zise filozoful, când terminară. — Pentru-mi

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Aureliu şi Luciliu.

— O alegorie. —

Aureliu şi Luciliu erau doi vechi prietini. Din mica copilărie crescuseră împreună, şi erau nedespărţiţi. Inşă după terminarea studiilor, soartea şi aplicările lor fireşti îi îndreptară pe cărări deosebite, şi multă vreme nu ştiură decât din auzite unul de altul. Prin talentele lor unul a devenit milionar, altul poet. Erau aproape bătrîni, când întîmplarea, sau poate dorinţa de a se vedea îi făcu să se întîlnească; şi se găsiră tot aşa de buni prietini, ca şi atunci, când se urcau în copacii din pădurea satului şi vămuiau cuiburile paserilor împreună.

— Ce repede trece timpul, dragă Aurel! — zise Luciliu. — Sunt 35 de ani de când eram pe băncile şcolăiei, şi par'că numai ieri a fost. Mai ţii mînt, când făceam două

cete din tovarăşii noştri şi ne jucam de a Turcii şi Români pe valea Troianului, pîna când ne apucă amurgul sării pe sub fagii din livezi?

— Ce fericiţi eram noi atunci! — răspunse Aureliu. — Dar visurile şi iluziunile sboară împreună cu anii tinereţii. E bine de voi poezii, cari aveţi darul de a visă toată viaţa.

— Da, plăcută e visarea şi frumoasă e icoana vieţii în vis; dar grea e realitatea ei, mai ales când n'ai cu ce-i îndestulă trebuinţele. Mă mir de tine, cum îţi petreci zilele în aceste ziduri, când ai putea să trăieşti în aerul renăscător de pe frumoasele tale domenii.

— Dar unde poţi, scumpe Aurelie? Procesele, politica şi felurite alte afaceri mă reţin mereu în oraş. Toomai voiam să ies, să mai răsuflu puţin, şi o să te rog să mă însoţeşti. Vom petrece câteva zile senine, şi voi fi foarte fericit, dacă îţi vei alege una din vilele mele, ca să te stabileşti acolo pentru tot restul vieţii.

A treia zi, când răsărea soarele, o trăsură elegantă cu patru cai înaintaşi, cu un vizitiu voinic pe capră, îmbrăcat în romanticul port românesc, cu lungi panglice tricolore la pîlărie, dispărea în zarea depărtată pe drumul P...lor. Erau cei doi prietini. Mergeau la o moşie a lui Aureliu dela poalele munţilor.

Acî le trebuiră mai multe zile, ca să cutureze toată întinderea şi să vadă toate bogăţiile moşiei. Lanuri aurite de grâu şi alte cereale; vii întinse şi livezi de pruni, de fînaşe şi de păşune; păduri seculare de stejari, de fagi, de mestecăni şi de brazi, pîna în vârful muntelui; dumbrăvi răcoroase, prin mijlocul cărora curgeau riuri limpezi şi uniau glasul lor şoptitor cu freacăta tainică al frunzelor şi cu ciripitul paserilor; mine de metale şi minerale; iar în jurul vilor grădini şi curţi pentru cultura fasanilor şi feluritelor pasări de casă; stupuri pentru cultura albinelor; grădini de pomi, de legumi

cețire propunerilor sale, *președintele i-a detras cuvântul*. Dep. *Ivanca* a avut aceeași soartă. În mijlocul unui mare sgomot s'a ridicat dep. *Maniu* și a protestat contra volniciei vice-președintelui, declarând că prin o astfel de călcare și esplicare a regulamentului, li-se răpește deputaților naționaliști dreptul, de a mai lua cuvântul la proiectul dela ordinea zilei. Protestez în contra unei astfel de explicări a regulamentului, a zis d-l *Maniu*, și declar, că aplicându-se și violându-se astfel regulamentul, să face cu neputință minorității, să ia parte mai departe la debaterile ce se urmează. Dep. *Hodza*, voind să facă o asemenea declarație, i-s'a luat din nou cuvântul și atunci deputații naționaliști au părăsit cu toții sala de ședințe.

În aceeași zi după amiază deputații naționaliști au ținut o consfătuire, în care a decis unanim ca să nu mai ia parte la debaterile paragrafului al treilea al proiectului în urma purtării brutale a președintelui, care a împedecat pe deputații *Petrovici*, *Ivanca* și *Hodza* să-și prezinte propunerile.

În aceeași consfătuire a clubului naționalist, deputații s'au ocupat și cu noile atacuri de „iridentism” și „pan-slavism” ce li le-au adresat zilele din urmă unele ziare șoviniste.

Ziarele guvernamentale au încercat adecă în ultimul timp să motiveze necesitatea revizuirii regulamentului camerei, influențând opinia publică ungărilor prin acușări aduse partidului naționalităților, că a conspirat cu cetățeni străini la Praga, Moscova și Roma. Deși autenticitatea acestei acușări nu poate fi dovedită, partidul protestează în contra acestei calomnii și invită pe acei, cari au răspândit acest svon, să publice numele membrilor partidului naționalităților, la cari se referă acușarea.

După părăsirea dietei de către deputații naționaliști, s'a continuat debaterile §-lui 2 al proiectului revizuirii și s'a votat. La ședința de ieri *Mercuri*, n'a luat parte nici un deputat naționalist. Începându-se debaterile articolului 3 (ultimul) al proiectului, dep. *Kmety* a propus ca proiectele de recruți și cestiunile comune să nu fie dezbătute pe baza noului regulament și că revizuirea definitivă a regulamentului camerei să se facă după votarea reformei electorale însă înainte de sancționarea ei. Ministrul *Andrassy* a declarat că primește propunerea lui *Kmety*.

Cercurile politice și ziarele din Budapesta se ocupă foarte mult de

afacerea consilierului ministerial br. *Alex. Barkoczy*, care cu prilejul unei căsătorii civile, la care azistase în calitate de martor, n'a voit să se ridice de pe scaun în momentul când mirii făceau declarația cerută de lege și a refuzat să iscălească actul de încheiere a căsătoriei.

În conferința ținută Joia trecută partidul poporal a hotărât să se identifice cu *Barkoczy*, adecă să-i ia apărarea în cazul când va fi atacat. Călelalte partide însă condamnă purtarea lui *Barkoczy*, care în calitate de consilier în ministerul cultelor, a demonstrat așa de bătător la ochi contra legii căsătoriei civile. Unii văd în cazul acesta sâmburele unui conflict între partidele coalizate, conflict ce ar putea avea, eventual, urmări serioase. Ziarele partidului independent și ale partidului constituțional cer ca baronul *Barkoczy* să fie strămutat din capul secției școlilor medii într'un post mai puțin expus.

Contele *Apponyi* a declarat, într-o consfătuire avută cu contele *Zichy*, ministrul curței, și cu ministrul de interne contele *Andrassy*, că nu poate aproba fără rezervă purtarea lui *Barkoczy*. De altă parte a spus, că nu se poate lua o măsură disciplinară contra acestuia. Ziarul „*Pester Lloyd*” crede de neîndoies, că partidul poporal catolic va fi solidar cu *Barkoczy*. Tot așa de sigur este însă — zice el — că mulți alți membrii de frunte ai guvernului nu se vor solidariza cu partidul poporal. Din atitudinea acestuia pare a se vedea că el caută un pretext pentru a eși din coaliție și de-a se prezenta ca partid de opoziție la noile alegeri.

Budgetul statului român. D-nul *Emil Costinescu*, ministru de finanțe, a depus la cameră budgetul general al statului. Acest budget în care, se cuprind toate budgetele ministerelor și cele speciale ale diferitelor servicii, afară de casa de depuneri, se ridică la cifra de 411 milioane. Din această sumă 406 milioane sunt cheltuieli ordinare și 5 milioane fond pentru deschiderea de credite suplimentare și extra-ordinare.

O mare întrunire bulgară în cestiunea macedoneană. Marți, după amiază, s'a ținut în Sofia un meeting de 10.000 persoane. S'a luat rezoluțiunea de a exprima guvernului englez cea mai sinceră recunoștință pentru propunerea sa, care prevede reforme reale în Macedonia, rugându-l în același timp să insiste pentru aducerea propunerii sale la îndeplinire. Meetingul a exprimat apoi recunoștința sa comitetului balcanic, presei și poporului englez, precum și ziarelor din Rusia și alte țări, cari vor susține propunerea ministrului englez *Grey*. Meetingul face apel la ziarele de partid și politice, la oamenii de stat ai marilor puteri de a interesa parlamentul, presa și opiniunea publică în favoarea propunerilor

engleze, cari singure vor garanta ordinea și pacea în Macedonia, dând drepturile politice prevăzute de articolul 23 din tratatul de Berlin, a cărui neaplicare a pricinuit uciderea a 30.000 de persoane în ultimii treizeci de ani.

Din camera română.

În ședința de Luni a camerei române, după ce s'a votat proiectul de lege pentru desființarea taxei pe hectarul de pruni și înlocuirea cu taxa pe decaltru, s'a început desbaterea proiectului de lege contra trușturilor (asociațiuni de acaparare) arendășești. Se știe că până acum una și aceeași persoană sau societate, fie română, fie străină, putea lua în arândă și exploata oricâte moșii și de orice întindere ar fi ele. Astfel au ajuns unele familii jidovești bogate din România, precum sunt *Fișereștii*, să țină în arândă zeci de moșii, trăgând pielea bietului țaran român.

În contra acestei stări nefirești este îndreptată noua lege, a cărei desbatere s'a început Luni în camera română. În ședința aceasta au luat cuvântul deputații *L. Poenaru Bordea* și *N. Iorga*. Primul orator admite legea în principiu, propune însă unele modificări, căci proiectul de lege, dacă ar trece nemodificat, ar constitui un pericol social. Dep. *Iorga* aprobă legea, declarând că este menită să înlăture starea scandalosă agrară din Moldova de sus.

În ședința de Marți a luat cuvântul dep. *Take Ionescu* care combate legea zicând că adevăratul scop al proiectului este lovirea arendășiei și silirea proprietarilor de a-și cultiva singuri moșile. Dep. *Titu Brumuseanu* combate de asemenea legea, care nu va împede de loc pe bogătanul *Mochi Fișer* și familia sa de a ținea oricâte moșii în arândă. În schimb prin noua lege se va ruina o întreagă clasă de arendași români. Datorința noastră, zice oratorul e să întărim clasa arendașilor și să realizăm înfrățirea tuturor.

În ședința de ieri s'a continuat desbaterea.

Vești din București.

— 26 Martie v. 1908.

Correspondența postală a României cu străinătatea la pe fiecare an o dezvoltare tot mai mare. Acesta e cel mai sigur și cel mai caracteristic semn al progresului într-o țară.

Dovedește în primul rând o dezvoltare a industriei și comerțului și împreună cu acestea, în măsură convenită și a celorlalte ramuri de activitate.

Astfel, în anul 1904—1905 au ieșit peste graniță și s'au primit de peste graniță 22.000.696 corespondențe; în 1905—1906: 25.667.731; iar în anul 1906—1907: 28.203.750.

Cele mai multe sunt pentru și din Austro-Ungaria, apoi Germania, Franța, Bulgaria și America.

Duminecă s'a executat la *Azilul „Elena Doamna”*, secția Normală, în fața A. S. R. Principesa *Maria* și A. S. R. mica Principesa *Maria*, un nou dans național de salo, dedicat micii Principese, al cărei nume îl și poartă — dansul „*Marioară*”.

Nu se cunoaște încă până azi acest dans, dar dacă el e înrudit cu jocurile noastre naționale, atunci aceasta nu-i face decât onoare d-lui *Velescu*, profesorul de gimnastică, care a îmbogățit repertoriul jocurilor noastre naționale și va contribui să facă tot mai răspândit și mai iubit numele, pe care dansul îl poartă în mijlocul aceluia, cari mai mult „joacă” decât „dansează”.

Și de sigur așa trebuie să fie, căci e cunoscută atențiunea pe care autorul noului dans a arătat-o până azi, ca profesor de gimnastică, pentru jocurile naționale.

Execuția jocului, la care au mai luat parte d-l *Haret*, ministrul instrucțiunii publice și secretarul general, d-l *Teodoru*, a fost repetată după cererea A. S. R.

D-l *Haret* a mai cerut apoi la sfârșit încă odată execuția jocului.

Orchestra (pian și violi) a fost compusă din 12 eleve ale școlii.

Un proiect de lege, în adevăr folosit, a fost propus senatului din inițiativă parlamentară, acel al *repausului duminical*. El a fost combătut de înțelegeri de membrii, mari-proprietari și burghezi, ai „maturului” corp și a fost susținut de câțiva senatori, dar cu deosebire de șefii bisericești. În prima zi voturile pentru și contra au fost în paritate, dar pentru a doua oară au biruit adversarii proiectului, care nu se puteau împăca cu gândul ca afacerile lor la oraș să înceteze în zi de sărbătoare, iar țaranul să nu care clăile la arie sau grăunțele la gară pentru că, vezi Doamne, i-ar veni și lui pofta ca a șaptea zi să se odihnească.

Mitropolitul *Primat* și *Episcopii*, cari erau de față, au eșit ostentativ din sala ședințelor în fața acestui ghiont, pe care bogăția l'a dat bisericei și aceluia, cari încă mai cred cu tot sufletul în mântuirea prin ea.

Pentru ridicarea morală a țărânilor legea *monopolului pentru vânzarea băuturilor spirituoase* este una dintre operele în adevăr frumoase din activitatea legislativă a acestui an în România.

Dar ea numai atunci își va produce efectele binefăcătoare, când nu va fi executată ca orice lege, ci când inițiativa publică va căuta singură să se folosească de această lege, ca de un mijloc de curățire morală în viața țărânilor.

D. *Alimănișteanu* într'un foarte frumos articol din „*Vitorul*” sfătuiește pe toți Românii patrioți și iubitori de neam să lupte pe toate căile prin mijloacele ce această lege le pune la dispoziție ca să înlăture plaga alcoolismului din sate. Frunțașii satelor, prin băncile populare, prin cooperativele sătești și chiar prin societățile de temperanță pot lua și conduce ele cărciumele, în cari neconsumându-se decât vin și bere și numai cu cumpătare se poate introduce pe încetul vre-un ziar sau vre-o revistă folositoare de cetit, etc.

Tot așa s'a procedat și prin țările nordice ale Europei, unde s'au văzut cazuri că dela o vreme publicul cerea ca și vinul și orice băutură alcoolică să se scoată din consumație.

În România această lege e un început care însă trebuie să aibă, în cele din urmă, ca țintă tot sfârșitul acesta, spre care se țintește și care în parte s'a ajuns în Suedia, Norvegia și Finlanda.

multămești, că nu ți-le dăruiesc? — Știu, că nu mi-le dăruiești, dar le-am văzut.

Ei bine, eu cred acele pietri scumpe aveau o valoare mai mare și mai adevărată pentru acela, care le-a privit numai câteva minute, admirând frumseța lor, fără preocupățiune de vre-un câștig material sau altă grijă, decât pentru negustorul care le ținea închise și nu se gândea decât la câștigul ce-i pot aduce.

— Judecata ta mi-se pare ciudată, — zise ademenit *Aureliu*. — Spune-mi, ce ai face tu în locul meu, ca aceste averi să-ți aducă mai mult tolos decât îmi aduc mie.

— Ascultă ce ași face, iubite amice. M'aș grăbi să părăsesc proza vieții din orașe și atmosfera lor uci-gătoare. Și, în loc să stau ținut pe scaun, închis ca într'un arest între patru pereți, de unde să nu ies decât pentru a înghiți fumul și aerul nesănătos al cluburilor și cafenelelor, aș trăi mai bine aici la țară. Aș

lua parte împreună cu lucrătorii la munca grădinei și a câmpului și la glumele lor înveselitoare. Aș admira pomposul răsărit al soarelui și lumina lui tainică și dulce în amurgul serii. Mi-aș umplea sufletul de sublima poezie a nopților de vară. Aș trăi pururea în comunicațiune cu natura, a cărei priveliște ne mângăie, ne desfătează și ne întărește sufletul, precum aerul, și fructele ei ne întărește corpul. Natura, când o știm întreba și o înțelegem, nu numai ne arată legile ei ca o bună mamă, nu numai ne face stăpâni pe uriașele sale puteri și bogății, ci ne descoperă taine, cari ne încrăjază și ne înalță. În mijlocul ei, ca într-o cetate veșnică, ne simțim asemenea zeilor olimpici, pururea tineri și nemuritori.

Aș căuta să înființez fabrici pentru manufacturi și pentru prelucrarea productelor; aș întrebuița minunata putere a riurilor pentru înflorirea agriculturii și a meseriilor; aș înlesni un traiu mai bun pentru

o mulțime de alți oameni în jurul meu. Din prisosul averii mele aș întemeia așezăminte de cultură și de binefacere, și aș căuta să micșorez astfel întunecul și mizeria, în cari zac atâția semeni ai noștri, și să înlesnesc dezvoltarea și cultivarea inteligențelor alese, cari se ivesc adevărate în clasele de jos, mai ales în poporul dela țară, dar cari rămân necultivate și se pierd asemenea florilor ivite printre pietrele unei câmpii deșarte.

Și atunci, când sufletul meu va fi silit să părăsească un corp ostent și uscat de bătrânețe, convins că și-a împlinit chemarea în această lume, el ar trece liniștit și fără regret, ca să aște repausul dorit și deplina sa libertate în sinul naturii, a cărei armonie tainică și sublimă a sorbit-o cu atâta lăcomie. Și va trece mângăiat, știind că acolo, unde se duce, au trecut cei mai iubiti ai săi, și au trecut marile spirite, cari l-au luminat și l-au încălzit prin operele lor în scurta sa călătorie pe

acest pământ; și că atunci, când în adâncul veciei, lumea în care trăim după ce își va fi împlinit întreagă evoluțiunea existenței sale, și se va fi întors în cursul, din care a ieșit, — aceeaș putere supremă, veșnică și cu dor de viață, care a zidit această lume, care trăiește în noi și se oglindește în conștiința noastră, ne va chema din nou la viață și va reîncepe o nouă serie de existențe, într-o altă lume, desigur mai bună și mai desăvârșită decât aceasta.

Aureliu aprobă cuvintele prietenului său, dar urmă a trăi tot ca mai înainte. Atențiunea lui se opri mai ales asupra părții metafizice a reflexiunilor lui *Luciliu*.

— Ai dreptate — zise dânsul. Modul tău de vedere mi-se pare mai adevărat și mai conform naturii. Dar ce să-i faci deprinderii învechite, mai ales când este și prea târziu de a o mai schimba? Îmi place mai ales cugetarea ta asupra vieții viitoare. Această cugetare — cum îmi aduc aminte din puținele lecturi ce

Cum să ne scăpăm școalele?

S'a scris foarte mult, făcându-se multe propuneri cu privire la felul cum s'ar putea câștiga mijloacele pentru susținerea școalelor noastre confesionale.

Iată ce propune »Unirea« :

1. Tineretul din fiecare comună românească să se unească în reuniuni cu scopul să arândeze ori să ia în parte locuri, pe cari să le cultiveze înșiși în sărbătorile neglate ori Duminecele după amiază.

Nu poate fi contra dispozițiilor bisericii: preotul lucră Dumineca preamărind pe Dumnezeu; tineretul va lucra Dumineca pentru asigurarea școlii confesionale, care e fiza bisericii. Venitul realizat din astfel de întreprinderi să-l deie la fondul pentru susținerea școalelor.

2. Fieșcare român harnic de lucru să închine o zi din an pe altarul școlii române, adică: câștigul realizat din munca unei zile să-l toarne la fondul școlar; iar domni, cari au salarii ori pensii, plata de pe o zi s'o jertfească pentru școală.

3. Românii în fiecare comună să se constituie în reuniuni de înmormântare, ori așa numitele vecinate. Fiecare membru să se oblighe, că va participa la înmormântarea membrilor răposai și va îndeplini gratuit ajutorat de alții lucruri împreunate cu înmormântarea: săpatul gropii, ducerea mortului, trasul clopotelor etc.

Toți membrii să se oblighe, că nu vor da pomeni, ci jumătatea cheltuielilor ce le-ar fi avut cu pomana o varsă în fondul cultural.

4. Toate cununile dela sate și orașe să se restrângă la ceremonialul săvârșit în biserică și la o simplă masă dată nănașilor și membrilor familiei — jumătatea cheltuielilor împreunate cu ospățul să se dea fondului cultural.

5. Preoțimea și învățătorimea noastră să îndemne pe cei fără familii și cu avere să facă legate pentru școală.

6. Fiecare inteligent să se oblighe, că pe viitor va călători pe tren cu o clasă mai jos decât până acum și diferența va da-o fondului cultural.

7. Damele să se prezinte la petreceri numai în costum național, iar crucea în toaletă s'o închine fondului cultural.

8. Domnii noștri cu averi și fără familii să facă fundațiuni pentru asigurarea școalelor.

9. Băncile noastre să nu dea dividendă mai mare decât interesele după depunerile ce le au; iar restul din piul dividendei să-l dea fondului cultural.

10. Fiecare român adevărat să-și impună abținerea dela beutură și dela fumat pe un timp mai lung ori mai scurt — după puterea de voință — și prețul acestor articole de lux să-l dea pentru școală. Adevărata jertfă ar fi când cu toții ne-am abține dela beuturi și fumat. În chipul asta dela toți românii s'ar realiza un câștig de cel puțin 20 milioane într'un singur an.

11. Toate contribuțiile și donațiunile să se facă bisericii, cu îndatorirea să se ajute școala respectivă, până va avea caracter confesional.

12. Preoții și învățătorii trăind în armonie, fiind între dânsii legătura de frate, nu de domn și slugă vor putea lupta mai cu efect pentru înrădăcinarea în popor a ideilor sulevate. În felul acesta

le făceam și eu din filozofie și literatură, când eram liber de afaceri — această cugetare se află în cele mai vechi tradițiuni religioase și filozofice. De unde se vede, că ea a licurit în conștiința omenimei dela prima ei deșteptare. Ea formează fondul religiunii naturale a Ariilor și a sistemelor religioase și filozofice ale zodiei, născute din religiunea primitivă, cum și a filozofiei lui Platone și a școlii alexandrine, care a contribuit mare parte la formarea creștinismului. Virgiliu, adept al neoplatonismului alexandrin, o exprimă astfel în cartea a VI a Eneidei:

Cerul întreg și pământul ș'adâncul cel
[umed al mării,
Luna cu globu-i de fier și al soarelui astru
[titanic:
Toate hrănite trăiesc de un spirit, prin
[totul străbate
Sufletul, unul mișcând pe toate 'n întregul
[cel veșnic.
Din el vin și în el se reîntorc toate fiin-
[tele viețuitoare,
»Până ce 'n ziua de apoi...
După ce 'n mii de rotiri împlini-se-vor anii,

vor fi în stare, pe lângă alte lucruri bune, să creeze adevărați apostoli dintre popor pentru acțiunea de salvare a școalelor noastre.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartalul doi al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corone, pe șese luni 2 corone

ADMINISTRAȚIUNEA.

ȘTIRILE ZILEI.

— 27 Martie v.

Sedintă solemnă la Academie. În urma încetării din viață a distinsului botanist român *Florian Porcius*, declarându-se vacant un loc de membru la Academia română, a fost ales anul trecut dr. Grecescu profesor de universitate în București. cunoscutul botanist român. Pentru recepția noului ales, Academia română a ținut luni după amiază o sedintă solemnă, la care a luat parte un public foarte numeros. Dr. Grecescu în cuvântarea d-sale de recepție, a făcut *istoria botanicei*. A arătat cum înainte vreme nu exista această știință și că plantele nu serveau decât în medicină. A descris rând pe rând fazele prin cari a trecut studiul plantelor, până ce abia în sec. al 16-lea se putea vorbi de știința botanică. Grădiniile botanice pe atunci s'au înființat. Azi știința botanică cuprinde un teren vast, folosit în medicină, agricultură, comerț, etc. Autorul vorbește apoi de începuturile botanice în România, prin asociația medicilor și naturalistilor din Iași la 1834, sub conducerea doctorului Cihai. Mai târziu am avut pe d-rul Davila și în urmă pe dr. D. Brânză, căruia i se datorește dezvoltarea studiului botanice la noi.

D-lui dr. Grecescu i-a răspuns dl dr. *Istrati*, arătând valoarea noului membru al Academiei și importanța botanice în știință.

În amintirea lui Ciprian Porumbescu. Ni se scrie: În 6 Iunie st. n., a. c., se împlinesc 25 ani dela moartea regretatului compozitor român *Ciprian Porumbescu*. Din acest incident se va ridica un monument la mormântul lui Porumbescu în comuna Stupca (Bucovina) și se va oficia și un parastas solemn. Pentru ridicarea acestui monument s'au făcut până acum contribuții în bani din partea societăților românești

din Lugoj și Arad. Deasemenea și din partea societății corale »Carmen« din București.

Sedinta publică a studenților noștri. Publicul român din Brașov și comunele învecinate este invitat la sedinta publică a societăților de lectură a elevilor dela gimnaziul și șoala comercială din Brașov ce se va țină *Duminecă, în 30 Martie v. (12 Aprilie n.) 1908*, la orele 6 sara, în sala cea mare a gimnaziului român din loc cu următorul program: 1. Cuvânt de deschidere. 2. »Octavian Goga«, disertațiune de Iosif *Vlad*, cl. VIII g. 3. »Scrisoare dela Muselin-Selo« de G. Coșbuc, declamată de Coriolan *Buracu*, cl. VIII g. 4. Trei cântece pentru cor de bărbați: a) W. A. Mozart: »Cântec de unire«. b) A. Bena: »Era o seară lină«. c) A. Bena: »La fântână«. 5. »Mama în poezia populară«, disertațiune de Dionisie *Marcu*, cl. III comercială. 6. »Caii țigănului«, de T. Speranță, declamată de Ion *Vintilă*, cl. VIII gimn. 7. Trei cântece pentru cor mixt: a) F. Mendelssohn-Bartholdy: »La anul nou«. b) G. Dima: »Cântec de vară«. c) G. Dima: »Ostași«. Contribuiri benevole pe sama societăților (jumătate din ele sunt menite pentru masa studenților) se primesc cu mulțămintă. Publicul este rugat a aduce cu sine testul cântecelor.

Biserica română ort. Sf. Măria din Cleveland. »Românul« din Cleveland aduce chipul acestei nouă biserici române din Cleveland, scriind între altele: Biserica este zidită din cărămidă roșie de calitate bună și fină. Cheltuielile zidirei se acopere din împrumutul de 10,000 dolari luat dela The United Banking and Savings Co. Corner Pearl și Lorain str. din Cleveland O. Lucrarea se face sub antrepriza d-lui Petru Farcașiu, constructor, președintele com. par. ort. rom. care prin zelul său neobosit, împreună cu actualul comitet parochial a adus starea bisericii la nivelul neașteptat. Cu colectele este singur d-l P. Farcașiu, preș. par. inuternic, în care cauză s'au și lansat apeluri în toate părțile Americii către frații români buni de inimă și adevărați creștini. Sfântul locaș va fi în scurt timp cam pe sfintele sărbători ale Invierii Domnului gata. S'a făcut demersurile necesare pentru trimiterea unui preot din partea Consistoriului Archiepiscop în locul fostului preot Moise Balea, dimisionat din această parochie.

Sărbătorirea scriitorului rus Tolstoi. Din Petersburg se anunță, că marele scriitor și cugetător rus Tolstoi se ocupă acum cu educația copiilor de țărani de pe domeniul lui, pe cari îi învață geografie, istorie și religie. Directorul comitetului rusesc însărcinat cu aranjarea sărbătoririi lui Tolstoi, care a fost în străinătate, s'a întors în Petersburg și a comunicat că în Paris, Berlin și Londra s'au format comitete pentru a pune la cale sărbătorirea marelui scriitor în acele orașe. În fruntea comitetului din Paris sunt savanții Anatole France și Leroy-Beaulieu. În Petersburg este vorba, ca să se tipărească 40,000 de cărți de citire cu bucăți din operele lui Tolstoi. Primarul Petersburgului a hotărât să introducă în toate școlile operele lui Tolstoi și să țină cu ocazia aniversării nașterii marelui scriitor, instituții culturale și filantropice în mare număr.

O alegere de preot cu ajutorul gendarmilor. Duminecă s'a făcut alegerea unui

al doilea preot în frunțașă comună *Râșnov*. Dintre patru candidați, cari au concurat la acest post, a întrunit voturi numai candidatul oficial, învățătorul Ioan Nan, care a fost declarat ales. O deputațiune de parochieni din Râșnov, cari s'au prezentat eri în localul redacțiunii noastre, ne-au povestit lucruri scârboase și aproape de necrezut despre decursul acestei alegeri. Pentru forțarea alegerii, căreia s'a opus o parte însemnată a parohienilor, cerând să se facă alegerea pe baza publicărei unui concurs pentru parochie de cl. II și nu de cl. I. — comisarul consistorial Moldovan, protopopul Sighișoarei, a recivrat ajutorul gendarmeriei și trecând la ordinea zilei peste dorințele acestor parochieni, a forțat alegerea cu ajutorul gendarmilor plasați la ușa și în fața altarului bisericii. O parte din parochieni s'a abținut dela votare. Conlocuitorii Sași s'au crucit, văzând scandalul nemaipomenit, prin care s'a profanat locașul dumnezeesc și s'a făcut de batjocură constituția bisericească.

Muncitorii din America sperează să capete de lucru. Cetim în ziarul român »America« diu Cleveland: Compania de trenuri »New-York Central Railroad Co.« a făcut o comandă uriașă la mai multe fabrici de fer din toate părțile Statelor-Unite ca și care nu a fost de mult. Societatea amintită a căilor ferate a comandat anume 136 mașini (locomotive) nouă și 24 mii de tone de șine de tren și de asemenea va comanda mai multe mii de vagoane. Șinele se vor depune în partea răsăriteană dela Buffalo. Suma care o va plăti societatea de tren fabricilor pentru comanda de șine și locomotive, va fi de 30 de milioane dolari. Marea comandă a societății ne face o idee plăcută despre viitorul apropiat al cătorva zeci de mii de muncitori, cari vor lucra pe la fabricile de fer și cari se vor bucura de plăți și câștiguri îndestulitoare. Asemenea și multe știri ce se ivesc de ici și de colo din diferite părți, ne face să credem, că mizerabila stare și criză în care ne aflăm ar fi pe gătate. Așa de pildă marea fabrică de locomotive (mașini) »Pittsburg-Wood Ru«, care de câteva luni de zile stă în nelucrare, zilele acestea își va începe din nou lucrările. Fabrica a primit în timpul din urmă foarte multe comande de mașini. Fabrica va ocupa mai multe sute de industriași ferari și lăcătuși bine plătiți.

Adunare poporală. Conducătorii partidului social-democrat din loc organizează o mare adunare poporală, pe ziua de *Duminecă 19 Aprilie st. n., a. c.*, după amiază la orele 3, în sala pavilionului de sticlă al *Bereriei Nr. 5*, (Brașov-vechiu, str. Lungă). La ordinea zilei: 1. Starea politică economică-socială. 2. *Votul universal, egal și secret.*

Nici bătrânii nu mai află milă. Nu mai află în America nimenea milă față de sistemul de exploatare nici chiar moșnegii. În Chicago, scrie »Românul«, s'a format o societate, care s'a pus de ținută susținerea bătrânilor neputincioși. *Fiecare bătrân, care are ceva avere și s'o dă societății, va fi susținut până la capătul vieții, așa zicea programul companiei.* S'au găsit mai multă oameni, cari din rămășițele averei au voit să-și asigureze o moarte liniștită. Acuma compania s'a declarat falimentată și toți sunt dați afară în stradă fără nici un ban. Cei mai mulți dintre ei și-au luat viața iar ceilalți se pregătesc să-i urmeze.

Pinea cea de toate zilele...

— După un vechiu cântec german —

»Mi-e foame, dragă mamă; nu e pâne?
Mi-e foame, și să știi că o să mor!«
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne
Că mâne ese plugul pe ogre«.

»Mi-e foame, dragă mamă; nu e pâne?
De atâta vreme tot m'ai amănat...
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne,
Că mâne vom ieși la sămănat«.

»Mi-e foame, mamă dragă; nu e pâne?
Nu-ți este teamă oare c'oi muri?...
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne,
Că grăul până mâni va răsări...«

»Mi-e foame, mamă dragă; nu e pâne?«
Destule zile am plâns și am răbdat...
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne,
Că mâne-i grăul bun de secerat«.

»Mi-e foame, dragă mamă; nu e pâne?
Vezi, inima mea bate tot mai rar...
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne,
Că grăul nostru este la morar«.

»Mi-e foame, dragă mamă, nu e pâne?
Ah, tare mi-e teamă c'o să mor...«
— »Mai rabdă, puiul mamei, până mâne
Că mâne scoatem pânea din cuptor«.

Dar când cresc mirosul pânei coapte,
Odoorul mamei galben ca un spic
Își închinase fruntea peste noapte —
Și de atunci n'a mai cerut nimic...

„Sămăntorul“.

St. O. Iosif.

Legenda cucului.

Cică într'un sat trăiau doi frați: pe unul îl chema Ion și pe celalalt Cucu.

Cucu era mai mic, un băiețandru cam de optsprezece primăveri, dar Ion, era om în toată firea și înșurat și fiindcă erau frați buni, sedeau cu toții la un loc. Cucu ținea tare mult la Ion și-l ajuta la toate, însă acesta era cam sanchiu și-și cam temea nevasta. Ea era un puiu de femeie și jumătate, frumoasă și vrednică și apoi Ion mai era și cam boieros: toate treburile casei le lăsa pe spinarea lui Cucu, iar el nu umbra decât după câștig, ceea ce făcea pe nevasta lui să ție mult la Cucu, ba încă să-l îngrijească să nu sufere de nimica; bunăoară, la joc cine ieșea cu cămeșă cea

*) Aeneis, c. VI v. 174—251, trad. de G. Coșbuc.

Arestarea unor deputați finlandezi. Ziarul „Frankfurter Anzeiger” află din Helsingfors (Finlanda), că nouă deputați social-democrați, din dieta finlandeză, au fost arestați. Guvernatorul general a așezat o proclamație către popor, anunțând că dacă se vor produce turburări, se vor introduce și în Finlanda legile excepționale.

Nobilimea rusească contra Dumei. Congresul nobilimei rusești a hotărât să trimită o deputație specială la Țar, căruia să-i comunice hotărârile congresului. Deputația se compune din contele Pobinski, prințul Casaskin Rostopcin, Nariskin, Samarin și Kruceako. Rezoluțiunea congresului conține un pasagiu foarte vehement contra Dumei. Intre altele, iată ce se spune în acea rezoluție:

»Noua ilustrație, Duma, este o răsturnare a tuturor tradițiilor istorice din Rusia. În plănuita democratizare a administrației e zdruncinat principiul monarhiei, atât de prețios poporului rus. Ea înseamnă negarea celor mai frumoase momente în istoria Rusiei». Se așteaptă cu mare nerăbdare răspunsul Țarului.

Un nou dar al miliardarului Carnegie. Din New-York se anunță, că miliardarul Carnegie a donat 25 milioane de franci pentru fondul de pensie al profesorilor de aci. Până acum Carnegie a donat 750 de milioane pentru scopuri culturale în New-York.

Căți sunt fără de lucru în New-York. Nici mai mult nici mai puțin de 500.000 dintre cari două sute de mii membrii în diferite uniuni de muncitori. Iar dacă să iau în considerare și aceia, cari lucră numai 2—3 zile pe săptămână, atunci numărul se urcă la cifra de 700 de mii.

Condamnarea unui general francez. Tribunalul din Verdun a condamnat la un an închisoare pe generalul Orion pentru că a insultat pe un jandarm în exercițiul funcțiunii. Lucrurile s'au întâmplat astfel: Un băiat a dat foc unei case fără voia lui Generalul, care era de față, a spus jandarmului, care voia să aresteze pe băiat, că acesta nu e vinovat și să nu-l aresteze. Jandarmul n'a vrut să asculte și atunci generalul, în iritarea de care era cuprins, a apucat pe jandarm de braț și a voit să-l împiedice a aresta pe băiat. Acest fapt a fost considerat de tribunal ca o insultă în exercițiul funcțiunii și a condamnat pe general la un an închisoare.

Scad emigrările. Se vestește din New-York că cu finele lunii Martie cu 100.000 de emigranți va fi mai mică statistica față de anul trecut calculat din 1 Ian, până la finea lui Martie.

Un monstru. Se spune, că în satul Cața o bivoliță a fătat un mălăc, al cărui cap este lungăret, urechile-i sunt mici sămănând cu ale caprelor, trunchiul corpului este normal, coada e scurtă ca și cum s'ar fi retezat intradins, piciorul drept de dindărăt este mai scurt, încât abia este de jumătate ca de obicei. Acest picior e acoperit cu piele. Dela piciorul stâng lipsesc mai multe oscioare, între cari osul șoldului. Mai este la piciorul stâng o găurică; se văd și niște ghiară.

Nu mai vin oameni în America — serie foaia „Românul” din Cleveland. Și bine fac. Până ce nu să încep lucrările să

meargă iară bine să nici nu vină nimenea ca să sporească numărul acelora cari sufer foame. Numai aceia să pornească de acasă, cari primesc dela cunoscuții lor de aici, că-i pot asigura că vor căpăta de lucru în luna Februarie nu au mai venit din Ungaria decât 1869 de oameni, până când anul trecut au venit în luna asta 15 mii 58 persoane.

Isorăviile bandelor din Macedonia. Iată câteva cifre din tabloul făcut de inspectorul general pe baza datelor oficiale, privitoare la luptele bandelor bulgare, grecești și sârbești cu trupele turcești în cei doi din urmă ani (14 Martie 1906—13 Martie 1907 și 14 Martie 1907—13 Martie 1908): Rezultatele totale ale urmăririi bandelor sunt aproape egale în acești doi ani. În 1906—1907, au fost omorâți 461 bandiți, 21 răniți și 77 prinși teferi. În anul următor au fost omorâți 482, răniți 17 și prinși 83. Numărul bandiților bulgari și sârbi omorâți în 1907 a fost mai mare ca în cel precedent (333 Bulgari și 46 Sârbi în 1907 față de 241 Bulgari și 30 Sârbi în anul precedent). Numărul bandiților greci căzuți în 1907 a fost numai de 103 față de 181 în anul 1906—13 Martie 1907. Se constată deci o micșorare simțitoare. Pierderile suferite de trupele turcești în urmărirea bandelor au fost în 1907—1908 mai mici ca în anul precedent. În 1906—1907 au căzut 73 de oameni; în 1907—1908 numai 50. Numărul răniților e aproape egal; 1907—1908 au fost răniți 90, iar în anul următor 95.

Cum se înșală omul. Un biet maghiar cu numele Novak Jozsef a voit să plece din Cleveland. S'a dus la stațiunea Nickel Plate, să aștepte plecarea trenului. Plimbându-se pe peron s'a legat de el un domn foarte prietenos, cu gură dulce și în scurtă vreme sau făcut prieteni. Când vorbeau ei mai bine, iacă vine un străin și le arată un portmoneu găsit, zicând cătră Novak: va fi desigur al d-tale; după cum să vede după scrisorile din el, sunt în limbă străină. Și frunzărind prin el a lăsat să se zărească o bancnotă de o sută de dolari. Novak lacom de bani a și zis: da este al meu. A luat portmoneul. Atunci i-a zis prietenul: vezi omul acela cinstiț, ți-a găsit banii, ar fi cu cale ca să-l cinstiești cu ceva. El din nefericire nu avuse la sine numai o notă de 50 dolari A dat-o aceia. Omul s'a dus și nu peste mult s'a dus și prietenul lui. Când a deschis portmoneul câștigat pe stradă, ca să-și vadă bogăția a găsit o hârtie de 100 dolari... falsă. A văzut că l'a înșelat. A mers la poliție, dar a fost târziu, nu a mai găsit nici banii, nici prietenii. Aviz fraților noștri români! Nu este fără interes să amintim, că o femeie maghiară s'a născut ca să-l răzbune pe sârmanul Novak. S'o fi simțit chemată la acest lucru de oarece și pe ea o cheamă Novak. În Briegport Con. a arestat poliția pe Ana Novak, care intrând ca servitoare pe la englezi, ea a furat pe care cu cât a putut.

O vacă care a fătat patru viței. Se vestește că dintre vacile economului George Baba din Keresztvár, o vacă a fătat 4 viței, dintre cari 3 sănătoși, iar al patrulea mort.

mai frumoasă și cu brăul bătut cu mărgele și cu fiuturi, decât Cucu; lucru ce cam dădă de bănuț în lume și să vorbească gurile rele, vorbe cu înțelesuri ciudate.

Ori cât de bine eră corcolit băiatul el nu băgă în seamă la nimic, că, el știă că muncește și face să fie răsplătit măcar cu atâta și apoi gândurile lui erau la brândușile de fete din sat, cu cari Duminecele se ținea de mână la horă și cu cari petrecea în tâlcuri și cimilituri la sezătorii.

Dar vorbește azi, vorbește mâne, o-mul ori cât de surd ar fi, i-se pare că aude și cel prost că înțelege. Și Ion bagă cu vremea, așa în cap, gânduri, că lumea par'că are dreptate, că prea îl dichisește pe Cucu, Catrina lui — cum o chemă — și prea îl laudă la lume. Și oare în lipsa lui nu-i v'o drăcie pe acasă? Și prinse a-și spiona nevasta: — Nu cumva chitește ceva?

Și lucru dracului, destul să-ți între astfel de gârgăuni în cap, c'apoi nu scapi așa cu ușorul. Și zi cu zi, prinse să-l roadă bănuțala și să-și zică: Cum se poate femeia lui să-l înșele — femeia lui cu care s'a luat din dragoste. Și încă cu cine? Cu fratele lui.

Și se uită, și ascultă; când vorbea nevasta cu Cucu, i-se părea că privirile n'au decât lumina dragostei și tot cuvân-

tul auzit în tâlcuică în mintea lui, că ar fi lăsemnând cutare și cutare lucru; iar când ea îi zicea: Cucușor, ia repede tu coșele și uple-le cu apă? i-se părea că desmierdarea asta vine din prea multă fericire de dragoste ce-i picură pe sufletul ei. Și-i secă inima omului și-i ardea pe suflet, ca și cum i-ar fi turnat cineva o oală cu apă fierbinte pe inimă. Dar nu putu să ție mult: chinul ajunsese a-l roade ca și carul pe lemn și nu mai putu răbda.

Se făcu într-o zi că se duce la un târg departe cu chirie, pentru câteva zile și-l lăsa pe Cucu și pe nevasta acasă.

Dar merse numai până la un loc și după ce bău bine la un rateș, — noaptea, pe când dormeau și apele, veni acasă. Lăsa carul într'un dos; câinii îl cunoșteau, dar cum să-i prindă? Acoperișul casei, ca la țară, la cele mai multe case de paie, se sui pe șură, pe urmă pe casă: făcu o gaură cu mâinile în paie și intră în pod încet, însoa cu barda la el; din pod încet, încet, se coborî pe scară jos și eră lună, lună ca ziua.

Ascultă, dar urechile îi huiiau, capul lui eră un cloceț și inima îi bătea să-i spargă coșul pieptului și-i părea în tăhulala lui de beutură, că aude ceva, un riset, par'că veneau glasuri încete de desmerdare, ceace îl făcu să rănească și să deschidă cu putere ușa. Perdele de lu-

Adunarea „Asociațiunei” la Șimleu.

La 19 Martie, cu ocaziunea adunării despărțământului Șimleu al „Asociațiunei”, directorul despărțământului, dl Alimpuș Barboloviciu, vicarul Silvaniei, a ținut următoarea vorbire:

Onorată Adunare!

„A cui e știința și cultura, acelaia va fi pământul”.

Nori grei întunecă orizontul culturii române, ei au eșit din miasme eterogene ce nu se unesc cu idealul cultural al neamului român. Însă nori și mai întunecoși și îngreuiți cu fulgere și tunete sguduitoare au planat în trecut pe orizontul neamului nostru. Un sfânt părinte a zis: »Elesia Christi peregrinatur inter persecuciones mundi, et consolationes Dei». Acest adevăr probat prin luptele veacurilor furtunoase, se poate aplica și la soartea neamului român și culturii lui. Avut-a neamul român timpuri și mai grele, când numai sufletul din oasele lui muncite de sclavagiu, a fost proprietatea lui, iar mintea lui — schintela dumnezeirii — eră coplesită de negura deasă a neștiinței. Însă neamul român avea un talizman împletit din clenodiile erezite dela trupina divului Traian: religiunea, limba, virtuți străbune și numele de român. Acest talisman l'au purtat bărbatii în sânul lor, când udu cu sudori crunte gila iobăgiei, iar mamele îl înfășiau în leagănul infanților purtat pe cap la munca domnească. Jăratieul iubirii poporului român — cătră acest talizman — în vatra inimei neamului l-a păzit clerul și arhieriei române prin spiritul de jertfă a »Eu«-lui lor până la mormântul exiliului.

Geniul divin al popoarelor prefăcut într'un zefir cald, a suflat spuza suferințelor seculare despre acest jăratie vestal și aprinzându-l în fl-cără a încălzit și sinul națiunii române, dând naștere scumpului ei prim născut: inteligenței române, pe care mama națiune, dându-i sărutarea dulce pe frunze o a lăptat și crescut la sânul ei.

Devenind maioreni fii națiunii, au îmbrățișat și sărutat sânul mamei, și în semn de recunoștință și-au concentrat focul iubirii și lumina înțelepciunii într'un soare cald și luminos și l-au înălțat în orizontul culturii române. Nănași nemuritori: Alexandru, Andrei, George, Iacoc ș. c. l. la anul 1861 l-a botezat cu solemnitate impunătoare, dându-i numele: »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român», și așa acest soare strălucește în orizontul culturii române de 47 ani.

Precum soarele fizic, pornind dela răsărit până la apus părăndă întregul crug al orizontului: așa a încălzit și luminat pe rând acest soare cultural toate unghiurile locuite de Români, alimentând în fiecare piept de Român: credința vie, speranța tare și iubirea ferbinte față de renașterea poporului român prin știință și cultură și față de un viitor mai senin al neamului nostru.

Ilustrul prezident al »Asociațiunei» ne-a adus la cunoștință, cumcă dorește a aduce în acest an steaua Vileimului culturii române, care își imprumută căldura

și lumina din soarele »Asociațiunei»: adevărată adunarea generală, în Șimleul-Silvaniei.

Avizul ilustrului prezident să-l salutăm și îmbrățișăm cu bucurie, și să invităm pe această mamă a literaturii române și culturii poporului român, să vină în mijlocul nostru, ca prin razele căldurii sale să topească de pe inimile noastre sloii de gheață puși prin situațiunea actuală.

Renașterea unui popor prin cultură pretinde sacrificiul ingeniului lui inimei și avutului. Să dăm și noi selăgenii acest tribut, care e numai un interesuriu nelăsemnat a capitalului, care ni-l-a dăruit, mama națiune, și prin acest sacrificiu adus pe altarul națiunii, vom șterge din lacrimile, cari li scaldă obrazii și vom netezi de pe fruntea ei vre o creață dintre cele multe, trasă prin plezuale sbiciului furtunelor seculare.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Aprilie. În ședința de ieri a dietei, înainte de-a se intra în ordinea zilei, dep. disident Nagy Gy. a protestat contra violării volnice a regulamentului camerei, de care s'a făcut vinovat vicepreședintele Rakovszky în ședința de ieri a dietei, prin detragerea cuvântului deputaților naționaliști. Contra proiectului au mai vorbit deputații disidenți Nagy și Farkashazy și dep. socialist Mezöffy. Dep. Polit a interpelat în afacerea închierii convențiunii comerciale cu Serbia și a construirii liniei ferate transbalcanice. Ministrul Wekerle a răspuns că convențiunea comercială cu Serbia s'a încheiat și că prin construirea liniei transbalcanice monarhia austro-ungară n'are în vedere cuceriri în Balcani, ci numai o misiune civilisatorică.

Budapesta, 9 Aprilie. În urma obținerii deputaților naționaliști dela desbaterea revizuirii regulamentului camerei, desbaterea acestui proiect se va sfârși deja în ședința de astăzi, când va urma și votarea proiectului. Sesiunea dietei va fi închisă astăzi sau mâne prin decret regal și dieta va lua vacanțe de Paști până în 29 Aprilie st. n.

Budapesta, 9 Aprilie. — Banul Croației bar. Rauch a sosit ieri în Budapesta și a conferit cu miniștrii Wekerle și Iospovici. În consfățuire a fost vorba de afaceri administrative.

Bibliografie.

A apărut »Sădirea și cultivarea viei» de Nicolae Popu, profesor. Blaj, 1908. Tipografia Seminarială. Cartea aceasta de valoare este scrisă într-o limbă fluentă clară și vieriul, este tratat și explicat după, toate recerintele și după cele mai raționale și practice metode de cultivare a viei ce există la noi. De aceea lucrarea fiind supusă censurei organelor de specialitate ale ministeriului de agricultură, acesteia au declarat-o de reușită și bună, iar pentru recunoașterea năsuințelor autorului într'un promo⁴ area cultivării și reconstruirii viilor de nou, ministeriul l-a acordat o renumerațiune de 800 cor. Prețul unui exemplar 2 coroane.

Și a văzut Ion nebunia, însă în locul orbitorii temeri de înșelăciune, veni alta mai omoritoare, mustrarea de cuget, care nu-i dădă răgaz mult, și se luă cu femiea în urma lui frate-său strigându-l prin pături și prăpăstii: »Măi Cucule! măi Cucule! Vino acasă, măi, că am greșit. Se uită în toate fântânile și în toate iazurile. Zile și nopți nedormiți l-au căutat mereu, până au dat de stânca cu izvorul de lacrimi. Aici topiți de oboseală, își puseră gurile arse de sete la crepătura stânței, însă cum sorbiră se și prefăcură în două păsări sure.

Și atâta în sufletul lor erau de des-nădăjduți, încât nu băgară de seamă schimbarea lor și prinseră a colindă meleagurile și pădurile și deși atâta îl chemară și-l îmbrăară, că dela o vreme li-se luă și glasul și nu mai puteau striga decât: »Cucu! Cucu!» și așa erau de zeriți în cântarea lor, încât lăsa ouăle în cuibul altor păsări să le clocească.

Oamenii dintr'un început s'au minunat de această pasăre și neștiind cum îi zice, i-au pus porecla după strigătul ei, »Cucu», și »Cucu» a rămas până în ziua de azi.

„Albina”.

Ion Dragoslav.

mină lăsată de lună pe ferestre, zugrăveau cercevelele drept pe lutul din mijlocul casei și lumină tot cuprinsul, și arată pe Ion în toată înfloritoarea lui înfățișare cu părul vâlvoi, ochii holbați și vinele feței ieșite și cu barda gata să lovească. La răcnutul lui, Cucu, care dormea pe talță la fereastră și nevasta, care eră pe cuptor, săriră ca arși și răcniră ce este, iar când dădă cu ochii de frate-său, crezând că a înnebunit și strigă: »Bădică ce vrei să faci?» și dând năvală la una din ferestre, ieși afară și a prins a fugi. Ion văzându-se înșelat în așteptarea lui, îi căzu barda din mâni și-și lăsa capul în jos ca un osândit.

Și s'a dus Cucu, s'a tot dus înspăimântat și prins de jale și s'a dus peste câmpii, prin grădini, prin riți tot uitându-se înapoi cu grijă și înfricoșat de i-se părea și în umbra lui ch pal lui frate-său amenințator. Și a ajuns într-o vale, la poalele înverzite ale unui munte stâncos. Trăznitul se vede a desprins cândva o bucată din trufia lui și a trimis-o prin un loc deschis tocmăi acolo. El tudit de atâta fugă n'a mai putut merge și s'a așezat pe dânsa și a prins a plânge cu amărăciune, prins de mii de băneli și gânduri. Și a plâns până s'a uscat și inima în el și de multă jale s'a topit de n'a rămas din el decât un izvorăș de lacrimi ce ourcea din stâncă.

Adunarea fondurilor din Năsăud.

Adunarea de primăvară a comitetului fondurilor centrale-scolastice și de stipendii din districtul Năsăudului s'a ținut luni în 30 Martie a. c. la oarele 9 dim. în sala cea mare dela școalele elementare. Despre decursul acestei adunări dăm după »Revista Bistriței» următoarele amănunte:

Adunarea s'a ținut sub prezidiul dlui Dr. D. Ciuta, notar secretarul Dr. N. Simon. De față au fost cam 25—30 membri. Membrii reprezentanți ai comunelor din Bărgău au fost de astădată prezenți în număr deplin. De astădată încă s'a observat lipsa sistematică a acelor membrii, cari n'au fost până acum la nici o ședință. S'a observat și lipsa membrilor profesori dela gimnaziu.

Inceputul adunării s'a făcut cu o interpelație a membrului Constantin Flămând în chestiunea eliminării celor-va școlari dela gimnaziul din Năsăud. Președintele nu a putut da răspuns în fondul interpeleției, până ce va cere informațiile necesare pentru a constata starea faptică. În locul membrilor morți Vasile Dumbrava din Salva, Teofil Vlad din B-prund și Chitta din Romuli au fost aleși: Iuliu Morar preot în Salva, Ilarion Rozga directorul școlii fundaționale din B-prund și Basiliu Terente, proprietar în Romuli (a lipsit dela ședință), pe cari adunarea i-a verificat.

S'a citit raportul comisiei administrative despre activitatea ei dela adunarea generală din 17 Oct. 1907, în care s'au tractat toate momentele mai pondoase din viața fondurilor, cum și starea actuală a afacerilor mai momentuoase. Raportul comisiei, după o discuție mai îndelungată, la care au luat parte membrii Dr. G. Longin, Dr. V. Pahone, Simion Pop, Eliseu Dan, Constantin Flămând, Iosif Lucchi, s'a luat la cunoștință.

În comisiunea cenzurătoare în locul vacant rămas cu moartea lui Vasile Dumbrava a fost ales cu unanimitate dl profesor Emil Mărcuș.

S'au luat apoi asemenea la o desbatere mai lungă socotilele fondurilor din anul 1907, pe care comisiunea cenzurătoare le-a aflat în regulă și a propus să se primească. Din datele prezentate din oficiul de casă s'a constatat, ceea ce nu se poate constata din socotilele sumare, comunicate cu membrii și publicate de noi, că socotilele fondului școlar s'au încheiat cu un deficit de 6340 C., același deficit, care se arată în fiecare an și care a adus fondul școl. într-o situație atât de nefavorită.

Desbaterea s'a suspendat la oarele 1½ după amiază și s'a continuat la oarele 3. Socotilele s'au aprobat și s'a hotărât să se înainteze la ministru. E de observat, că dela 1904 socotilele fondurilor nu sunt venite dela ministru, asemenea nici preliminarile, fiind fondul într'un permanent ex-lex. Cheltuielile ce se fac, se fac pe baza preliminarului din 1904.

S'a trecut la observările comitetului suprem, aprobate și de ministru, făcute la concluzile comitetului aduse în 17 Oct. cari se referă la ținerea în stare bună a obiectelor de venit a fondului școlar, la salarizarea corespunzătoare a personalului de administrație, a profesorilor dela gimnaziu și a învățătorilor dela școalele elementare fundaționale și la modalitățile de a împuțina speșele și a crește venitele fondului central-scolar, pe cum și valorizarea unor realități. La acest obiect încă s'a făcut o discuție mai lungă. Membrul E. Dan a fost de părerea ca comitetul să răspundă imediat comitetului suprem, dar marea majoritate a primit propunerea membrului Dr. V. Onișor, prin care s'a exmis o comisiune din membrii Ciril Deac, Dr. Paul Tanco, Dr. Simion Pop, Ieronim Slăvoacă, Dr. V. Onișor, Dr. D. Login, Dr. Nic. Hanganuț, Eliseu Dan, Ioan Pop, Ion Pecurariu, Ger. Domide și Dr. V. Pahone, ca să prezinte comitetului un proiect de concluz la amintita scrisoare a comitetului suprem, pentru viitor să facă un proiect de acțiune pentru lucrarea fondurilor, comisiunea să-și isprăvească elaboratul în cel mult 2 luni și până la 31 Mai să-l înainteze președintelui, care e avizat, ca pe jumătatea primă a lunii Iunie să convoace adunarea generală extraordinară.

La scrisorile locuitorilor din valea Bărgăului și de după târg în chestiunea școalelor din Prune și Monor comitetul a fost de părere, ca aceste școale să se susțină, în amănunte se va hotărî după ce comisiunea exmisă își va prezenta proiectul de acțiune pentru viitor.

Convocare.

Corul bisericii »Sfintei Adormiri» din Brașovul-vechiu, pe baza §-lui 12 din statute, își va ține adunarea generală anuală *Duminică în 6 Aprilie st. v.* (ziua de Florii) a. c. în școala română din Brașovul-vechiu la oarele 2 după amiază cu următorul program:

1. Deschiderea adunării generale prin președintele corului.
2. Raportul general al comitetului pe anul de lucrare 1906 pro 1907 și luarea la cunoștință de adunare.
3. Raportul casarului despre mișcarea fondului în decursul anului 1906/907 și aprobarea lui de adunare.
4. Raportul comisiei desemnate pentru revizuirea cassei.
5. Raportul bibliotecarului despre modul de împrumutare a volumelor, precum și a opurilor de note pe anul expirat.
6. Alegerea unei comisii de doi pentru autentificarea procesului verbal al adunării generale.
7. Eventuale propuneri.
8. Închiderea adunării.

Invităm cu toată dragostea pe toți membrii și membrele activi, onorari și ajutători ai acestui cor, precum și pe toți frații binevoitori și sprijinitori și cari se interesează și doresc ca societățile noastre și din noi răsărite curat românești să înainteze pe toate căile, să participe la această adunare.

Din ședința comitetului corului ținută în 15 Martie st. v. (7 Aprilie st. n.) 1908.

Dumitru N. Căpățindă,
președinte.

Dumitru Jaliiu,
secretar.

Ultimele momente din viața marelui Andrei bar. de Șaguna.

Eram cleric în anul al III-lea, când în ziua răposării sale a venit rândul la mine și la colegul Petru Roșca, ca să stăm lângă bolnavul arhieru.

Pe la orele 4 d. a. simțind că, nu mai are mult de trăit marele arhieru, a chemat lângă sine pe Petru Roșca și i-a zis: »Mergi fătu meu la părintele Roșca și-l cheamă să vină la mine! P. Roșca s'a și dus momentan să împlinească ordinul dat și peste câțiva timp a venit înapoi și a spus Excelenței Sale: »L-am întâlnit tocmai când mergea la biserică și a zis, că vine, cât va găta cu biserică».

Greu i-a căzut acest răspuns bolnavului și a zis foarte năcăjit: »Eu sunt în tătă, apoi vécernia, căci o putea el face și mai târziu! Du-te fătu meu pe trepte, așteaptă-l acolo până vine și nu-l lăsa să intre!»

După acestea a zis către mine, care eram lângă pat: »Vino fătu meu și mă du la fereastra dela stradă! După ce am dus lângă fereastră o măsuță și un scaun, i-am ajutat să se scoale, și văzând eu că e de tot slab, am crezut să chiem încă pe cineva, ca să-l putem duce, dar nu mi-a permis, ci mi-a zis să-l duc singur. M'a apucat de după cap, căci eu numai până la subsuori îi ajungeam, cu toate că nici eu nu eram mic de statură, și cu atăta putere l-am prins peste mijloc, încât toată mâna mi-s'a infundat în corpul său, care era tot umflat. L-am dus apoi la masă și l-am așezat pe scaun, dar a trebuit să-i prind capul în mâni, căci atât era de slab, încât nu avea putere să-și țină în sus.

Îmi era însă atât de greu, încât tot am asudat, dar peste un pătrar de oră a venit feciorul de casă, care cu mirare și cu ocară mi-a zis, că cum de am cutezat a-l ridica din pat, și către Excelența a zis că n'ar fi trebuit să se dea jos din pat. Eu i-am făcut semn că sunt obosit și luându-l amândoi, l-am pus iarăși în pat. Acum a început a-i fi mai rău și eu văzându-l durerile, nu mă puteam reține să nu lăcrămez. Simon, feciorul de casă, s'a dus de a chemat dela trepte pe P. Roșca, deschizându-și atunci marelui arhieru ochii și văzându-ne în jurul său, a trimis pe Roșca să cheme pe vicarul Nicolae Popa, care la moment a și venit și văzându-ne pe toți cu lacrimile în ochi, a întrebat pe Excelența, că se simte mai rău? Ca răspuns și-a mai deschis odată ochii și văzându-l că lăcrămează, i-a zis: »Nu vă temeți Nicolae! numai nu vă sfâșiți!»

Mai mult nu a putut vorbi, i-am pus lumina în mână și i-am ținut-o până ce a murit. A murit cât se poate de liniștit, fără a se arăta pe fața lui vre-o urmă de durere. Îndată au fost chemați asesorii consistoriali, numai pâr. Bolu nu a cutezat să vie în sală, ci a stat în o sală laterală, plângând amar moartea celui mai mare binefăcător al neamului român, dar poate și pentru greșala ce o făcuse, neascultându-i cuvintele din urmă.

Nici decum nu mi-am putut împăca curiozitatea, că oare ce dorință a avut Excelența Sa, sau ce a voit de l-a chemat

pe părintele Boiu la sine în momentele din urmă ale vieții sale? Eu sunt de părerea, că să-i fi luminat Dumnezeu mintea asesorului Boiu, să vie atunci la moment când încă putea vorbi, i-ar fi descoperit poate ceva, ce pentru biserică noastră și pentru istorie ar fi fost de mult preț, și de atunci țin eu, că dacă ești chemat la un muribund, să-ți lași toate afacerile, și să-ți împlinești dorința!

Egerseg, la patruzeci de sfinți 1908.

Ioan Bărsan
paroh.

„Tel. Rom.”

Despre boalele molipsitoare (infecțioase) și cauzele lor.

— Fine. —

Se știu de multă vreme, că aerul din unele locuri eră în stare să îmbolnăvească persoanele, cari îl inspirau; de asemenea se știu că o persoană, care respiră aerul din odaia în care se află un om suferind de o boală molipsitoare, putea să se molipsească și ea de boala aceea: dar nu se putea explica, din ce cauză aerul din localitățile sau din camerele acelea bolnăvise. În toate epocile medicinei și învățații se slujeau de diferite presupuneri spre a-și explica modul, cum se întâmplă molipsirea. Cei vechi aveau însă în privința aceasta noțiuni foarte neprecise și chiar și cei moderni, până în timpul cel mai recent, se ajutau numai cu ipoteze.

Unii credeau, că organismul omului sănătos absoarbe din aerul, care-l inspiră niște substanțe, cari au ajuns la un grad de discompunere putredă. Productele acestei discompuneri puteau să fie transmise prin aer sau prin aer. Alții presupuneau că boalele infecțioase se produc chiar și în organismul omenească prin discompunerea acelor substanțe, cari trebuiau să fie eliminate din organism, și deosebeau o infecțiune cu fiere, cu substanțele din urină cu puroiu ș. a. Iar alții, ca să-și ascundă neștiința în privința molipsirii, afirmau, că în aer există »miasme», »efluviu» sau »emanțiuni», particule mici nevăzute, cari se răspândesc în aerul atmosferic și prin acțiunea lor asupra organismului omenească produc infecțiunea.

De abia în timpul cel mai nou chestia infecțiunii a intrat în o nouă fază, părăsind terenul nesigur al ipotezelor, și s'a înălțat mai ales prin investigațiile învățătorilor francezi. Ideile actuale despre procesul de infecțiune sunt de origine franceză. În urma lucrărilor lui Davaine și mai ales în urma descoperirilor marelui Pasteur azi se cunoaște cu absolută siguranță și în mod foarte exact chestia întinutată a procesului de infecțiune. Pasteur a fost, care a dovedit mai întâiu, că agenții boalelor molipsitoare sunt niște elemente viețuitoare: niște ființe inferioare de o structură cât se poate de simplă și nemărginit de mici, cari se pot vedea numai cu ajutorul unui bun microscop, mărindu-le de o mie de ori; iar infecțiunea este rezultatul pătrunderii și înmulțirii acestor germeni în organismul omenească.

Acești germeni au fost studiați de diferiți învățați, cari le-au dat numiri diferite: *vibrioani*, *bacteridii*, *microzime*, *schizomycefi*, *bacterii* și *microbi*. Mai adeseori se întrebuințează însă numirile de bacteridii și microbi.

Cuvântul *microb* înseamnă o ființă viețuitoare foarte mică și s'a dat numele acesta germiilor producători de boale, fiindcă sunt organisme atât de mici, încât nu se pot vedea cu ochiul liber, ci numai cu ajutorul unui bun microscop. Pentru că se poate face descrierea amănunțită a acestor ființe microscopice, a fost deci condiție indispensabilă, ca mai întâiu microscopul să fie perfecționat în măsură extraordinară. Dar chiar și cu ajutorul unui astfel de microscop studiul acestor ființe nemărginit de mici este adeseori a-nevoios și învățații au trebuit să recurgă la alte moduri de investigație, născocind metode, prin cari se colorează microbi, spre a-i putea deosebi mai ușor de substanțele, în cari trăiesc și metode de cultură, cu ajutorul cărora s'a putut studia și mai exact natura acestor microorganisme.

Descrierea microbilor, cărora le atribuim diferitele forme de infecțiune, condițiunile de cari depinde dezvoltarea și sporirea lor, cu un cuvânt istoria naturală a acestor ființe viețuitoare microscopice, toate chestiile, cari se refer la microbi, formează în ziua de azi elementele unei științe, care se numește *bacteriologia*.

Cu știința aceasta, încă tină, dar de o importanță extraordinară pentru igiena publică și pentru combaterea cu efect sigur a boalelor molipsitoare, se ocupă în timpul mai nou în mod foarte stă-

ruitor și minuțios un mare număr de medici fruntași și experimențatori iscușiți, cari aparțin tuturor națiunilor civilizate.

Între cercetătorii de frunte, cari au contribuit mult la întemeierea și dezvoltarea bacteriologiei trebuie să cităm pe lângă marele Pasteur, pe învățații francezi Davaine și Toussaint, apoi pe elevii celebri ai lui Pasteur, doctorii Roux, Metchnikoff Bordet ș. a.; dintre Germani pe renumitul Koch, pe Klebs, Eberth, Lüffler, Ehrlich, Behring, Wassermann ș. a. Alături cu acești savanți trebuie însă să menționăm și pe profesorii români Babeș și Cantacuzino dela facultatea de medicină din București.

(Sănătatea).

Mulțămită publică.

Comitetul parohial al bisericii noastre SS, Arhangeli din Satulung în ședința sa din 1 Mai 1907 a hotărât curățirea și auritul tâmplii bisericii — care are o vechime de 106 ani.

În 7 Ianuarie a. c. — cu ocaziunea prasniciului Sf. Ioan Botezătorul — în urma unei cuvântări, în care s'a apelat călduros la simțul de jertfă al parohienilor noștri, s'a încasat următoarele sume:

Cosma Stoian 100 cor. I. Bodean sen. 50 cor. Moise M. Ciută 30 cor. Ioan R. Butu 30 cor. Romul Verzea preot 25 cor. Ion Bodean jun. 25 cor. George G. Median 25 cor. G. Stoian 20 cor. I. Tăraș 20 cor. R. Blegu sen. 20 cor. R. R. Tocit 20 cor. Alexe Verzea paroh 10 cor. G. T. Median 10 cor. I. Jinga 10 cor. Petrea Niculescu București 10 cor. Vas. Tăraș sen 10 cor. Ion Popa Nițu 10 cor. George Dragoș 10 cor. Neculae Tuțuian 10 cor. Radu G. Aldea 10 cor. M. Lungu sen. 10 cor. I. R. Blegu 10 cor. Dna Vas. I. Tăraș 10 cor. G. Blegu 10 cor. I. Brat 10 cor. G. G. Popa 8 cor. R. Butu jun. 6 cor. R. Aldea Aldea 6 cor. G. I. Aldea 6 cor. Aldea Cultofean 5 cor. I. Cioban 5 cor. Drag. Peteu 5 cor. G. R. Median 5 cor. Dna Ana G. Median 5 cor. I. R. Tiței 5 cor. Aldea I. Aldea 5 cor. N. Dimitrescu 5 cor. I. Popa 5 cor. G. Iacob 5 cor. D. Simion 5 cor. Sava Luca inv. 5 cor. N. Bratosim 5 cor. R. Costea 5 cor. Ștef. Păclea 5 cor. D. Sention 5 cor. R. Beșleagă 5 cor. Zah. B. Bodean 5 cor. R. N. Butu 5 cor. G. Tolea sen 5 cor. Aldea G. Aldea 5 cor. Petcu Sas 5 cor. I. Părvu Burtea 4 cor. Aldea Aldea sen. 5 cor. N. Căciulă 5 cor. G. G. Tolea 5 cor. D. Bertene 5 cor. Ort. Costea 5 cor. I. Bertene 5 cor. vād. M. I. Păltănea 5 cor. I. R. Costea 5 cor. I. Untea 4 cor. G. V. Tăraș 4 cor. I. Brânzea 4 cor. G. Al Popa 4 cor. G. R. Popa 4 cor. N. Lupu Șelar 4 cor. I. R. Butu jun. 4 cor. N. Petcu Muntean 4 cor. Stan Tocitu 4 cor. I. Cepturean 4 cor. D. Pană 4 cor. I. Z. Bodean 4 cor. I. Cioban 4 cor. R. Chescă 4 cor. I. I. Popa 4 cor. N. G. Băbuș 3 cor. R. R. Costea 3 cor. vād. Par. I. Tăraș 3 cor. V. Tocitu 3 cor. Manea R. Popa 3 cor. Stan Muntean 3 cor. Vas. Popa 3 cor. I. Porumb 3 cor. Gavrilă Iosif 3 cor. D. Tîru 3 cor. I. Teleanu 3 cor. V. Dobrușcu 3 cor. G. Zărnescu 3 cor. I. G. Crețu 3 cor. I. Dobrușcu 3 cor. I. Pușcă 2 cor. G. Manciulea 2 cor. G. Muntean 2 cor. Neag. Muntean 2 cor. Bucur Lupu 2 cor. R. Boroș 2 cor. G. Ganea 2 cor. I. Părpălea 2 cor. I. Lupu 2 cor. P. Rîznovean 2 cor. N. Simion 2 cor. R. Paloșan 2 cor. G. Stanciu 2 cor. I. Telean 2 cor. I. Lupu 2 cor. I. Paloșan 2 cor. I. Manu 2 cor. I. Șelariu 2 cor. Z. Filip 2 cor. Er. Șelar 2 cor. V. Belu 2 cor. Petru Șelar 2 cor. R. Muntean 2 cor. N. Răznovean 2 cor. Ștef. Părcărea 2 cor. G. Voina 2 cor. Petcu Al Aldea 2 cor. M. Tolea 2 cor. And. Simion 2 cor. G. Balcă 2 cor. G. Chiorin 2 cor. C. Bocioagă 2 cor. N. Stanci 2 cor. G. Ciuplărean 2 cor. Dan N. Dan 2 cor. Iacob Muntean 2 cor. R. Popisca 2 cor. I. Crăciun 2 cor. G. Muntean 2 cor. R. Boroș 2 cor. Drg. Jarnea 1 cor. Stan Popa 1 cor. V. Fiței 1 cor. Suma totală — 902 cor.

Aceasta lucrare s'a eșepuit de către monahul Iustin Ionescu. Lucrarea întreagă a costat 513 cor. 32 bani.

Restul banilor s'a depus la fondul pentru zidirea unui local de școală.

Mulțumim călduros tuturor mărinimoșilor și evlavioșilor contribuvenți.

Satulung, Biss. SS. Arh în 4/III. 1907.

Pentru comitetul parohial

Romul Verzea
președinte.

Savu Luca
secretar.

Ioan Tiței
epitrop, casar.

Țiganul la vânat.

— Anecdota populară. —

— Ia hasculță Mando!
— Ce mo?
— Să-mi dai pușchetele hala al lui telea, să mă duc să împușc hursu la pădure!
— Da ce pușchete mo? Ce pușchete?
Păi nu e decât ho țeavă ruginită.
— D'apoi hala bună, hala are norocul!
Se duce Țiganul cu țeava de pușcă în mână către pădure, după ce a umplut-o cu pulbere... de pe drum și cu câteva pietricele...

Sosit la marginea pădurii apucă pe un colnic, și din întâmplare, dete peste un urs culcat, la o răspântie. Speriat, de tremurau sdrănețele pe el, zise:

— Haoleo, mănecate-aș. Hapoi n'am știut că ești aici. Ce, dacă știam, eram nebun să dau peste tine? Nu era drum și-ncolo, și-ncolo?..

Observă însă că ursul nu se mișcă; era mort. Plin de bucurie strigă:

— Hapoi eu te-am omorât. Nu cu pușchetele, nu... cu palmele. Hapoi nu sunt eu voinic?

După multă trudă, reușește Țiganul să ia ursul la spinare și să-l ducă la casă.

De pe la poartă strigă Țigăncii:

— Ho Mando! Vino de-mi ajută să duc hursulețele în casă, că tare greu mai e!

— Ce mo? Hai omorât tu cu pușchetele hala hursu?

— Nu fă, nu cu pușchetele, cu palmele.

— Bravo mo! Halal să-ți fie. (Ii zise Țiganca, pe când țarau ursul în casă). Ia sezi ici și mănăncă, că tare trebuie să te fi ostenit. Auzi, să omoare el hursul cu palmile... hm hm...

— Pe când Țiganul mănă, Țiganca își făcea de lucru pe afară. La un moment dat, ea începuse a mormăi pe sub fețească ca ursul. Apoi strigă Țiganului:

— Mo Raduleo, mo, ieși afară că ha venit hursu! Hauzi, că de ce i-ai omorât hursul?

Țiganului, de spaimă, i-a căzut lingura din mână și zise tremurând:

— Mando, mănecate-aș, spune-i să plece, că nu l-am omorât eu... l-am găsit mort!

— De ce ți-e frică mă Țigane, de pușcă sau de pistol?

— De pistol, mănecate-aș.

— De ce Țigane?

— Hapoi ia să vezi: din pușcă până să iasă halicele io, hehei... da din pistol... hac!

Ha avut sau n'a avut?

Trei Țigani se hotărâră, ca să se ducă în pădure, să prindă un urs, bine înțeles că pe urmă dresându-l, să-și câștige hrana cu el.

Zis și făcut. Indată ce zorile zilei apărură, ei pornesc, înarmați fiecare cu ce putu. După multă căutare dădură peste vizuina, în care era ursul ascuns. Acum însă era întrebarea, cum să scoată ursul de acolo?

Stătuindu-se, căză sorții pe unul din ei, anume Danciu, care de altfel înainte se cam umfla în pene, zicând, că este cel mai curajos, ca să intre în vizuină, să lege ursul, și să-l tragă afară. Acum, când văzu că sorții cad pe el, se făcuse iacaiua. Părul începuse să i-se sbrălească în cap, iar tălpile să-i tremure, par'că ar fi fost gerul Bobotezei, deși un soare dulce de Martie poleia arborii din vecinătate.

Bietul Țigan, de voie, de nevoie, trebui să intre în vizuină, după ce a fost legat de picioare de tovarășii săi.

Trecură câteva clipe de liniște pentru Țiganii de afară, dar dela un timp ei încep a-și pierde răbdarea. Mai așteaptă câteva clipe. Iarăși nici un semn de viață.

Pe când părul începuse să i-se sbrălească în cap, ei apucară frânghia și traseră afară.

Mare le fu mirarea, când, în loc de un Danciu cu cap, scoate unul fără cap. Ursul îi luase capul, ca plată pentru derângerii, ce i-l-a făcut.

Ceilalți doi Țigani, foarte nedumeriți, stau și-și fac întrebarea:

— Da bine mo, ha avut Danciu cap, sau n'a avut, când a intrat în vizuină?

— Nici unul nu putea răspunde acestor mari enigme. Unul zicea că a avut, în altul că n'a avut. Văzând că nu se pot înțelege, cad amândoi de acord să meargă acasă la Țigan, să-l întrebe nevasta dacă Danciu a avut sau n'a avut cap?

Cum îi vede, Țiganca sare imediat înaintea lor, ca să-i întrebe ce ispravă au făcut?

— Nu știm ce ispravă ham făcut; dar spune tu, Mario, Danciu tău a avut sau n'a avut cap?

Țigana foarte încurcată, stă și se gândește neștiind ce să răspundă.

Însfârșit zice:

— Moi Stanciule și moi Lupule, eu nu prea știu de ha avut sau n'a avut Danciu al meu, cap. Știu însă, că aveă de gând să-și cumpere o căciulă nouă, de hăl Paște ce vine!

Semne particulare.

Un vânător se plângea, că întotdeauna împușcă numai iepuroaice și nici-odată iepuri. El întreabă totdeauna pe camarazii săi, cam care ar fi mijlocul de a distinge pe iepure de iepuroaică?

Un glumeț ce-l ascultă, zise:

— Nu este așa lucru mare. Să ți-l spun eu: Dacă este iepure, el fuge; dacă este iepuroaică, ea fuge.

G. G. Păcurariu.

Din traista lui Moș Oarzin.

La judecată.

Pe un ucigas, l-au judecat la moarte prin ștreang. Un om întreabă pe avocatul apărător:

— Și rogu-vă, domnule avocat, — oare la ce l-ar fi judecat pe acuzat, — dacă Dvoastră nu-l apărați?..

Vin bun.

— Ați avut mult vin bun!

— Ao-le-o!

— Dar mai aveți din el?

— Nici-o picătură — tot l'am vândut.

— Dar aveți acum bani frate!

— Nici un grețar!

— Păi... ce-ați făcut cu prețul vinului... rogu-te?!

— Ce să facem? — l'am beut!

Care profesiune e mai bună?

— Ce vrei tu să fi Todică?

— Muncitor!

— Bine, — la ce meserie?

— La... grevă.

Dorința.

— Eu nu mai am acuș în lume, decât o singură dorință!

— Minunat! — Și care ar fi aia?

— Ca toate dorințele să-mi fie împlinite!

Nu mai știe.

— Mizerabil timp mai e și ăsta! — Odată prea frig, odată prea cald, — bietul om nu mai știe ce să-și pue zălog, caputul de iarnă — ori pardisiul.

Toemai ăla-i dracu!

Săftica: (bate-n ușe la prietina-sa vecina Măruca). — Măruică! — Deschide ușa!

Măruica: Cine mă strigă? — Nu se poate, că nu mi-e bărbatul acasă!

Săftica: Toemai ăla-i dracu! — că e bărbatul meu la tine!

MULTE ȘI DE TOATE.

Sneave din popor.

O țărancă avea uritul obiceiului de a căra la cârciumă tot ce avea, și numai și numai de dorul pârdașnicului de rachiu. Bărbatul său — om de ispravă — o cam ținea mereu de scurt.

Într-o zi femeia, având mare arșiță în gât, luă cofa, spunând că se duce la apă, însă de fapt, ea se ducea la altfel de beutură, având în cofă o cogeamite puie de găină. De teamă, ca nu cumva bărbatul său să o cunoască că lipsește puie, cum se depărta de ogradă, începu să strige:

— Iha! Iha! Ardă-l focul de uliu, cum a luat puie!

Bărbatul său, auzindu o a crezut deocamdată și a dat fuga în casă, ca să ia pușca; iar femeia, în același timp a dat și ea fuga la cârciumă și într-o clipă a prefăcut bunătața de pui în răutatea de

rachiu. După ce și-a amorsat gâtul, a plecat spre casă. Până a mai scos apă, până a mai stat de vorbă cu o vecină, afurisitul de rachiu a și început să glumească cu dânsa.

Când a ajuns acasă, femeiușca bunului român, mergea pe șapte cărări. Văzându-o bărbatul său, îi zise plin de amărăciune:

— Acum înțeleg netrebnico, că uliu e în gâtul tău!

Romanul unei fete de milionar și al unui prinț de sânge.

A trecut vremea, când regii își alegeau neveste dintre fetele desculțe din popor, și când principesele fugeau din palate îndrăgostite de dușoia fluerului și a ochilor vre-unui păstor. În schimb a venit vremea când prinții de sânge, obosiți de a-și mai alege neveste printre fetele de același sânge, de cele mai multe ori rude mai apropiate sau mai îndepărtate cu ei, își îndreaptă privirile dincolo de Atlantic pentru a împreuna gloria titlurilor lor, cu aceea a dolarilor americani.

Exemplele sunt foarte numeroase. Mai toată noblețea franceză și engleză, în ultimul timp a fost regenerată cu sângele american.

De data asta a venit rândul Italiei.

De câteva săptămâni, ziarele din toată lumea sunt pline de telegrame, de comentarii și de pronosticuri asupra eventualei căsătorii între ducele Abruzzilor și Miss Elkins.

Se va face această căsătorie, ori nu?

Nimeni nu știe, cu toate că până azi nimeni n'a rămas în lume, care să nu-și fi dat părerea.

Viitorul mire, Luigi di Savoia duce al Abruzzilor, este vârul regelui Victor Emanuel și al doilea fiu al lui Amedeu de Savoia, fostul rege al Spaniei.

Viitoarea mireasă Miss Catherine Elkins, nu este de cât fika senatorului Elkins. În schimb însă, are o dotă de 25 milioane de franci.

Persoanele din anturajul celor doi eroi al noului roman transatlantic, au avut grija de la început să împrăștie vorba, că atât principele cât și milionara sunt amorezați nebuni unul de altul, și că în viitoarea căsătorie nu trebuie să se vadă nici cel mai mic interes bănesc.

Ducele Abruzzilor, care s'a întors de câteva zile din America, pare a fi putut convinge pe vârul său de necesitatea acestei căsătorii, și ar fi obținut consimțământul dela regele Victor Emanuel.

Aceasta era prima condițiune, care i-o puna Miss Elkins, deoarece în mândria ei de milionară și de fika a unui senator american, pentru nimic în lume nu ar fi consimțit să se căsătorească morganatic. Ea va primi deci titlul de Alteță Regală și va fi primită la curte cu toate onorurile cuvenite principeselor de sânge.

După unele zăre italienești, căsătoria va avea loc la toamnă după sfârșitul marilor manevre navale italienești și după înaintarea ducelui la rangul de vice-amiral.

Domnii abonați ai fôiei noastre, cari nu și-au reînnoit încă abonamentul sunt rugați a-l reînnoi cât mai curând ca să nu li-se întrerupă regulata expedare a ziarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cineva cărui oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfăla și cu încredere neosururile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vietei sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de mărească și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă disoreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vietei sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de bôla, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui proprii de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de feve, bășică, nervi și șira spinărei, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămuril, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă și de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-cărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10.

Aviz!

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public că mi-am deschis

Cancelaria advocațională în Zernești (Zernest),

Strada principală, în apropiere de judecătoria cercuală. Cu stimă

Dr. Ilariu Hoadrea, avocat.

Cancelist advocațional

cu praxă de cancelarie advocațională, și cu deosebire în ale cărții funduar, și administrație de cancelarie află aplicare în cancelaria subscrisului nu mai decât. Se recere cunoștința perfectă a limbelor: române și maghiare.

Dr. Ioan Malaiu, avocat

în Oradna (com. Besterceze Naszód.

(120,1-2.)

Vând din mână o Vilă

dela băile din Borszék, constătătoare din 6 odăi, 2 bucătării și 2 cămări, un parc frumos.

Deak Ignác,

conducător la cărțile funduare Sárkány com. Fagáraș.

(100,5-5.)

VILA KERTSCH

FOTOPLASTICUM Panorama König

este cea mai frumoasă priveliște din lume. în fie-care zi deschisă dela 2 oare după prânz până la 10 oare seara.

Programa dela 6-14 Aprilie de văzut:

OLANDA cea frumoasă.

Prețurile: de persoană 40 bani. Copii și militari 20 bani. Societate de 6 persoane 2 coroane.

Celce dorește a avea

Răchie

ieftină
FĂRĂ CĂZAN

acela să și procure dela

Radovan Popovits comerc. în Ujvidék

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 coroane.

Tot așa vând și materialul necesar cu praf cu tot

Prețul pentru 100 litre 8 coroane.

XXXXXXXXXXXX

Vițe
nobilitate

liferează
ou garanție,
asortiment bo
gat de tot so-
iul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima
și foarte solidă:

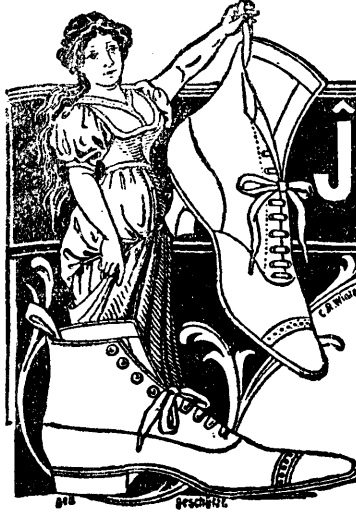
**Prima Pepinerie cu vițe nobilitate
de pe Târnava.**

Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Fiecare proprietar de vițe poate convinge, înainte de a o mand de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[801, 48-47.]

Încălțăminte de
tat felne

GHEȚE

original americane pentru Dame, Domni și Copii

Papuci albi de atlas.
Papuci albi de dans.
Papuci de gimnastică.
Papuci caldurași.
Papuci de postav.

Cisme de lucru.
Cisme Halina.
Cisme de vânat.
Cisme de călărit.
Gumassé.
Galeci.

Ghete cu ginoare.
Ghete cu nasturi.
Ghete cu zug.
Ghete de vol jiu.
Pantofi de oasă

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte — Mare asortiment
Fa on modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis à vis de Cafeneaua Transilvania).

Apreciată de mai practică din partea birourilor tehnice supreme din toată lumea.

Primul și cel mai mare și mai bine organizat
atelier român pentru lăcătușerie și instalări.

AVIS!

Am onoare a face cunoscut
On. public

**atelierul meu pentru
lăcătușerie artistică și instalări.**

Instalări și Canalisări pentru **closețe cu clătire
de apă** în contra înghețului după cerințele cele
mai moderne și sistematice **cu garanție sigură.**

Economie în costul lucrării și a apei de peste
80%. Spre convingerea cât este de practică o astfel
de closetă se poate vedea ori și când și funcționând
la mine fiind complet instalată pentru explicare.

Informațiuni și preiminare de spese gratis.

Cu toată stima

Eugeniu Precup,
Brașov, Strada Castelului Nr. 28.

Canalisări mai sigure cu cea mai bună garanție și mai ieftine.

●

Invențiune brevetată în toate statele Europene
și America de Nord.

●

IOAN PETEU

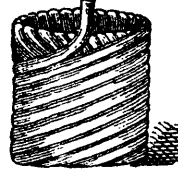
prima fabrică de luminări de Ciară și
Parafină din Ardeal.

BRAȘOV, La doi porumbi.

Oferă luminări de ceară albe pentru
biserici, comercianților cu prețul de
fl. 41-50 suta de kg.

Comandele să primesc numai până la 25 Martie a. c.

XX

**APĂ MINERALĂ
DIN BUZIAS**

La suferințe de rinichi și vezică. Superiorea oricărei ape minerale.

**PLĂCUTĂ, PUȚIN ACRISORĂ, FĂRĂ FIER, CONȚINE MULT
ACID CARBONIC.**

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferințe de rinichi, vezică,
catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de
secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația izvoarelor:

Dirrecția băilor MUSCHONG în Buziaș.

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din
școalele noastre de pomi ca: **vărățici, ernatici, tufe
de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri.
Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere se trimite gratis.

NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări,
instalații de gaz și telefoane,

BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,

se recomandă On. public din Brașov pentru
ori și ce lucrare de **instalațiuni, canalisări și
apaducte, closețe, trenajații, pivnițe,** cu deose-
bire pentru lucrări de canalizare, closețe (îmblă-
tori), conform planului de canalizare și al sta-
tutului orașănesc.

In curs de **14 ani** de când lucrez în Brașov
ori și ce lucrare mi s'a încredințat am exe-
cutat spre mulțumirea celor ce m'au onorat
cu lucrări în branșa mea.

* Primul atelier român de curelărie. *

Primul atelier de curelar român
VASILIE MUSCALU
BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.

Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur
Atelierul meu de curelărie

provăzut cu tot felul de **hamuri de lucș și pentru
lucru din piele de blanc,** precum și tot felul de
curele de încins, d. e. **șerpăre de piele de tot
felul: negre, galbene, de covor cu ținte,** care
este sub conducerea mea proprie.

Se primesc și **reparături** de tot felul, d. e.
cufere, geante de călătorie și pungi.

Totodată mai fac cunoscut, că în depozitul meu
să află gata: plosci de lemn în orice mărime, îmbrăcate
în **curele fine.**

Cu stimă Vasilie Muscalu.

PREȚURI MODERATE.

* Comandele se fac și prin poștă. *

"Gazeta Transilvaniei" cu numărul a 10 flori
se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe par-
cul Rudolf și la Eremias Nepoții.